

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Formování orgánů místní samosprávy ve městě Kostelec
nad Labem**

Barbora Kocourková

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Barbora Kocourková

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Formování orgánů místní samosprávy ve městě Kostelec nad Labem

Název anglicky

The process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Kostelec nad Labem

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy ve městě Kostelec nad Labem. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě lokálních koaličních a politických vztahů.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. K analýze a interpretaci lokálních koaličních a politických vztahů bude proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozhovorech s komunálními politiky.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Kostelec nad Labem, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

Doporučené zdroje informací

BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.

BUBENÍČEK, V.; KUBÁLEK, M. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru . In: Acta Politologica, 4 sv. 3 č., 2012, ISSN 1803-8220

BUBENÍČEK, V.; KUBÁLEK, M. Konfliktní linie v malých obcích. In: Acta Politologica, 2 sv. 3 č., 2010, ISSN 1803-8220

ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, J. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.

JŮPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101

OUTLÝ, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17- 44

ŘÍCHOVÁ, B. *Úvod do současné politologie*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-628-4.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 7. 9. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Formování orgánů místní samosprávy ve městě Kostelec nad Labem" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. RNDr. Michalu Kubálkovi, Ph.D za jeho bezproblémové vedení práce a podnětné rady. Také bych ráda poděkovala všem dotazovaným za poskytnuté rozhovory.

Formování orgánů místní samosprávy ve městě Kostelec nad Labem

Abstrakt

Tato práce se zabývá formováním orgánů místní samosprávy v obci Kostelec nad Labem, charakterizuje socioekonomické ukazatele obce a vyhodnocuje jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. Dále identifikuje aktéry politického procesu v obci a analyzuje jejich vzájemné vztahy. V neposlední řadě definuje charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě lokálních koaličních a politických vztahů. Práce je rozdělena na dvě části, na teoretická východiska a praktickou část. V teoretické části jsou nadefinovány základní pojmy, které souvisejí s danou problematikou a jsou potřebná pro pochopení praktické části. Praktická část je případová studie na obec Kostelec nad Labem, kdy v úvodu je její základní charakteristika a socio-demografické údaje. Dále jsou zde analyzovány političtí aktéři a jejich volební výsledky v letech 2006, 2010, 2014 a 2018.

Klíčová slova: Kostelec nad Labem, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

The process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Kostelec nad Labem

Abstract

This bachelor thesis deals with the formation of local government in the municipality of Kostelec nad Labem. Characterizes the socio-economic indicators and evaluates their impact on the development and functioning of local government. Also identifies the actors of the political process in the municipality and analyzes their mutual relations. Finally, it defines the character of the local government's decision-making process on the basis of local coalition and political relations. The work is divided into two parts, the theoretical basis and the practical part. The theoretical part defines the basic concepts that are related to this issue and are needed to understand the practical part. The practical part is a case study of the municipality of Kostelec nad Labem, where the introduction is its basic characteristics and socio-demographic data. Furthermore, political actors and their election results in 2006, 2010, 2014 and 2018 are analyzed here.

Keywords: Kostelec nad Labem, communal political process, election party, local party system, communal coalition, communal election

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Veřejná správa.....	14
3.1.1 Samospráva	14
3.1.2 Obec	15
3.1.3 Typologie obcí	16
3.1.4 Samostatní a přenesená působnost obce	17
3.2 Orgány místní samosprávy.....	17
3.2.1 Zastupitelstvo obce	17
3.2.2 Rada obce.....	19
3.2.3 Starosta a místostarostové.....	20
3.2.4 Obecní úřad a tajemník	21
3.2.5 Orgány zastupitelstva obce a rady obce.....	21
3.2.5.1 Výbory	21
3.2.5.2 Komise.....	22
3.3 Komunální volební systém.....	22
3.3.1 Princip komunálních voleb	23
3.3.2 Volební právo	23
3.3.3 Volební účast	23
3.3.4 Volební obvody.....	24
3.3.5 Forma kandidatury	24
3.3.6 Struktura hlasu	24
3.3.7 Preferenční hlasování a panašování	25
3.3.8 Uzavírací klauzule	25
3.3.9 Volební formule.....	25
3.4 Političtí aktéři v obci	26
3.5 Komunální koalice	26
3.5.1 Minimální vítězná ideová koalice.....	27
3.5.2 Nadměrná ideová koalice.....	27
3.5.3 Široká koalice	28
3.5.4 Všestranická koalice	28
3.5.5 Velká koalice	28
3.5.6 Koalice podle velikosti obce.....	28

3.6	Lokální politické stranictví	29
3.7	Konfliktní linie.....	30
4	Vlastní práce.....	32
4.1	Základní charakteristika Kostelce nad Labem	32
4.1.1	Historie.....	32
4.2	Obyvatelstvo	33
4.2.1	Vývoj počtu obyvatel	33
4.2.2	Struktura obyvatelstva	34
4.2.3	Volební účast	38
4.3	Socioekonomická aktivita	39
4.3.1	Nezaměstnanost	39
4.3.2	Ekonomická aktivita	40
4.3.3	Infrastruktura	40
4.3.4	Služby a podnikatelské subjekty	41
4.3.5	Volný čas a kultura	42
4.4	Charakter zástavby v obci	43
4.4.1	Územní plán obce	44
4.5	Rozpočet obce	45
4.6	Politici aktéři v obci	47
4.6.1	Občanská demokratická strana	47
4.6.2	Sdružení nezávislých kandidátů Kostelec – Náš domov	49
4.6.3	Komunistická strana Čech a Moravy	51
4.6.4	Starostové a nezávislí.....	52
4.7	Organizační struktura obce	52
4.8	Analýza volebních výsledků	55
4.8.1	Volby 2006	55
4.8.2	Volby 2010	56
4.8.3	Volby 2014	57
4.8.4	Volby 2018	58
4.9	Analýza rozhovorů	59
4.9.1	Vývoj a charakter obce	59
4.9.2	Problémy obce	60
4.9.3	Konflikty obce	61
4.9.4	Styl místní politiky.....	61
4.9.5	Budoucí cíle a přání zastupitelů.....	63
5	Závěr.....	65
6	Seznam použitých zdrojů	67
6.1	Literatura	67
6.2	Legislativa	68

6.3 Internetové zdroje.....	68
7 Přílohy	69

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Počet členů zastupitelstva obce.....	18
Tabulka č. 2: Rozdělení velikosti obce podle Jüptnera	27
Tabulka č. 3: Základní údaje o městě	32
Tabulka č. 4: Počet obyvatel podle pohlaví 2010–2021	34
Tabulka č. 5: Složení obyvatelstva podle vzdělání 2011	36
Tabulka č. 6: Míra nezaměstnanosti 2014–2021	40
Tabulka č. 7: Složení zastupitelstva.....	53
Tabulka č. 8: Složení kontrolního výboru	53
Tabulka č. 9: Složení finančního výboru	54
Tabulka č. 10: Složení rady obce.....	54
Tabulka č. 11: Složení Komise pro rozvoj města	54
Tabulka č. 12: Složení Komise pro kulturu, sport a volnočasové aktivity	55
Tabulka č. 13: Výsledky komunálních voleb v roce 2006	56
Tabulka č. 14: Výsledky komunálních voleb v roce 2010	57
Tabulka č. 15: Výsledky komunálních voleb v roce 2014	58
Tabulka č. 16: Výsledky komunálních voleb v roce 2018	59

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel 1990–2020.....	34
Graf č. 2: Počet obyvatel podle pohlaví 2010–2021.....	35
Graf č. 3: Složení obyvatelstva podle věku 2011	36
Graf č. 4: Složení obyvatelstva podle vzdělání 2011.....	37
Graf č. 5: Migrační a přirozený přírůstek 2016–2020	37
Graf č. 6: Volební účast v letech 1990–2018; zaokrouhleno na celá čísla v %.....	38
Graf č. 7: Obecná míra nezaměstnanosti 2014–2021	39
Graf č. 8: Vývoj výsledku hospodaření po zdanění 2013–2020.....	45
Graf č. 9: Příjmy 2013–2020	46
Graf č. 10: Výdaje 2013–2020.....	46
Graf č. 11: Vývoj počtu získaných hlasů ODS v %.....	48
Graf č. 12: Vývoj počtu získaných hlasů v % - starosta obce	49
Graf č. 13: Vývoj počtu získaných hlasů NK v %.....	50
Graf č. 14: Vývoj počtu získaných hlasů v % - místostarosta	51
Graf č. 15: Vývoj počtu získaných hlasů KSČM v %	52

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Cyklostezka povodím Labe	43
Obrázek č. 2: Území Kostelce nad Labem	44

1 Úvod

Jedny z bezpochybně nejoblíbenějších komunálních voleb, co se týče účasti, byly v 90. letech minulého století. Ve studentských listech nezávislého politického a kulturního čtrnáctideníku vydaného v prosinci 1990 se o nich mluví jako o nejúspěšnějších volbách za posledních 50 let. A platí to stále. Celorepubliková volební účast v té době byla necelých 73 %. V té době však ještě nemohli tušit, že na tak vysokou procentuální účast se už nikdy nedostane.

Obliba u voličů chodit ke komunálním volbám od té doby poměrně klesla. Příliš pozornosti ji nevěnovala ani široká odborná veřejnost, které uniklo, jak jsou jednotlivé regiony, natož obce, unikátní. To se v posledních letech mění a vznikají případové studie, které až emickým pohledem jednotlivé obce popisují.

Tato práce se skládá ze dvou částí, kdy první pojednává o teoretických východiscích a druhá část praktická se zaměřuje konkrétně na situaci v obci Kostelec nad Labem. Teoretická část definuje základní pojmosloví související s politickým děním na úrovni samosprávy a vymezuje termíny spojené s komunálním politickým systémem. Závěr teoretické části popisuje konfliktní linie a možné komunální koalice.

V praktické části je úvod věnován základní charakteristice obce, její historii a socio-demografické analýze. Ve stati je věnována zvláštní pozornost analýze volebních aktérů a jejich volebním výsledkům v letech 2006, 2010, 2014 a 2018. Závěr praktické části se skládá z analýzy rozhovorů a informací z nich vyvozené. Rozhovory měli formu podle návodu a byly vedeny se zastupiteli obce ze všech politických subjektů, které jsou v místním zastupitelstvu

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavní cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících formování orgánů místní samosprávy ve městě Kostelec nad Labem, následně v charakterizování socioekonomických ukazatelů obce a vyhodnocení jejich vlivu na vývoj a fungování místní samosprávy. Současně je cílem práce identifikovat aktéry politického procesu v obci, analyzovat jejich vzájemné vztahy a na závěr definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě lokálních koaličních a politických vztahů.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude psána formou případové studie, která využívá metod kvalitativního výzkumu a jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu chování a rozhodování místní samosprávy v obcích.

Teoretická část práce se bude skládat z poznatků ze studia odborné literatury, která bude doplněna o fakta z platné legislativy.

Jednou z metod v praktické části bude získávání dat ze studia dokumentů, z nichž nejvíce bude využito archivních a virtuálních dat. Většina z nich patří do skupiny retrospektivní – tedy jež vznikly po uvažované události. Výhodou těchto dokumentů je, že z nich lze pořídit kopii a kdykoliv se k nim vrátit. Většina ze zmíněných dokumentů obsahuje fakta, která jsou pro práci velmi důležitá. Využita budou především pro sběr výsledků komunálních voleb z let 2006, 2010, 2014 a 2018. U výstupů virtuálních dat je nutno věrohodnost ověřit na několika místech, což ve virtuálním světě mohou být například jiné webové stránky. Nevýhodou těchto dokumentů je časová náročnost, přičemž nejvíce času zabere ověřování jejich věrohodnosti. V práci budou využity primárně oficiální úřední stránky, které není nutno ověřovat. Dále zde bude využito primárních úředních dokumentů a také osobní současné dokumenty, které jsou z archivu autora. (Hendl, 2016, s. 204)

Další metodou bude získávání dat kvalitativním rozhovorem. Forma rozhovoru pak bude rozhovor podle návodu, kdy tazatel má připravený návod v podobě předem definovaných otázek, které mu pomáhají udržet zaměření a směr rozhovoru, zároveň však poskytují respondentovi volnost při utváření odpovědí složených z vlastní perspektivy

a zkušeností. Rozhovory budou vedeny se zastupiteli obce a poslouží ke zjištění možných problémů obce, konfliktních linií a komunálních koalic. (Hendl, 2016, s. 174).

Vedlejší metodou, která spíše jen pomáhá dotvořit autorův obraz, je zúčastněné pozorování v terénu při komunálních volbách, během nichž byly vedeny neformální rozhovory. Hlavní výhodou zúčastněného pozorování je možnost prožití autentické atmosféry události. Nevýhodou je opět časová náročnost. Neformální rozhovor jakožto forma rozhovoru metody kvalitativního rozhovoru, spočívá ve spontánnosti kladení otázek informátorovi. Výhodou je možnost individualizace otázek, které pozorovatel může “ušít“ informátorovi přímo na míru za účelem dosažení hloubkové komunikace. (Hendl, 2016, s. 175).

3 Teoretická východiska

Teoretická část se zaměřuje především na vymezení pojmů souvisejících s danou problematikou. Popisuje veřejnou správu, charakterizuje samosprávu a všechny její orgány. Dále popisuje stávající podobu komunálního volebního systému a pojmy s ním související. V neposlední řadě se zabývá problematikou politických elit a aktérů, politickým stranictvím a koalicemi.

3.1 Veřejná správa

Podle Koudelky se veřejná správa rozumí jako institut, který umožňuje realizovat právo občanů na věci veřejné a záležitosti veřejné v zájmu veřejném. Veřejná správa je pak vykonávána státní správou, samosprávou či jinou veřejnoprávní korporací. Veřejná správa může být dále chápána jako vrchnostenská, ve svých příkazech a zákazech podle práva veřejného, nebo nevrchnostenská, kdy využívá forem práva soukromého, jako je provoz škol, nemocnic či divadel (Koudelka, 2007, s. 15).

Státní správa je dle způsobu výkonu rozdělována na centralizovanou a decentralizovanou. Centralizovaná je dále rozdělována na vertikální, kdy správu provádí koncentrované úřady pro celé území státu (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže) nebo ji prostřednictvím dekoncentrovaných úřadů provádí ústřední orgán (Ministerstvo financí a finanční úřady). Naopak tomu dekoncentrace horizontální se pohybuje na stejné úrovni a podle Koudelky jde prakticky o rozdělení orgánů (Ministerstvo dopravy a spojů dalo vzniknout Ministerstvu dopravy a Ministerstvu informatiky). Opakem centralizované správy je decentralizovaná správa, kdy se stát nezbavuje určité části své správy, ale pouze ji přenechává veřejnoprávním korporacím. Ty fungují v přenesené působnosti jako orgán státní správy a v samostatném oboru vykonávají své právo. Veřejnoprávní korporace mají svou vlastní právní subjektivitu a jejich cílem je v realizaci veřejného zájmu (Koudelka, 2007, s. 15–19).

3.1.1 Samospráva

Jak již bylo jednou uvedeno, veřejná správa se dělí na několikero odvětví. Jedním z nich je samospráva, přesněji územní samospráva. Ta se podle Balíka podílí na zbývající části veřejné moci, která tzv. zbývá mimo moc státní. Samosprávu lze také rozdělit na územní a profesní (Balík, 2009, s. 11).

„Samosprávou se obvykle označuje oprávnění určitého společenského organismu obstarávat určitý, právem vymezený okruh svých záležitostí samostatně, relativně nezávisle na širším společenském organismu, jehož je ovšem součástí“ (Gerloch, Hřebejk, Zoubek, 1999, s. 249).

Samosprávu lze dělit na územní a zájmovou. V některých pramenech jsou rozdělení tři, a to na územní, zájmovou a profesní. Koudelka však profesní samosprávu zahrnuje pod samosprávu zájmovou. Zájmovou samosprávu definuje jako výdělečnou lidskou činnost, kterou dále rozděluje na profesní samosprávu s povinným členstvím, dále na státem vytvořené veřejnoprávní korporace bez nucené příslušnosti a na akademickou samosprávu vysokých škol (Koudelka, 2007, s. 20).

Územní samosprávu lze dělit na samosprávu místní, jinak řečeno obecní, a samosprávu vyšších územních samosprávných celků, např. krajů. Její hranice jsou pevně vymezeny územní jednotkou (obce, kraje), ve kterých si sama samospráva může spravovat své záležitosti samostatné působnosti. Děje se tak relativně nezávazně ve srovnání se širším společenským mechanismem, kterému nesmí odporovat a kterého je součástí (Gerloch, Hřebejk, Zoubek, 1999, s. 249).

Samosprávu lze také charakterizovat na základě jejích základních prvků, jako jsou: *území nebo činnost, vůči kterým působí; osoby podřazené samosprávě; existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samostatných orgánů; vlastní hospodaření a rozpočet* (Balík, 2009, s. 12).

3.1.2 Obec

Obec je základním územním samosprávným celkem a je součástí vyššího územního samosprávného celku – kraje. Územní samosprávný celek se počítá jako společenství občanů majících právo na samosprávu (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., hl. 7).

Obec vystupuje jako veřejnoprávní korporace, která hospodaří se svým majetkem, vystupuje pod svým jménem – má právní subjektivitu – a plně si odpovídá za toto chování vyplývající z těchto vztahů (Čmejrek, Čopík, 2006, s. 63).

Na tvrzení, že obec je *základní nejnižší organizační územní jednotka se společenstvím občanů*, se většina autorů shoduje. Spor přichází až tehdy, kdy je snaha říci, co je víc. Zda je to právě ono společenství (pospolitost) obyvatel – občanů, či územní členění (vymezení části území). Tento spor zaznívá v debatách o politické participaci i např. při

vytváření volebních kampaní. Balík proti sobě staví vzájemnou pomoc, odpovědnost (lidské společnosti) proti samosprávě, jejím procesům a efektivitě (územní rozdělení) (Balík, 2009, s. 28–29).

Velkou diskuzi vyvolává i postoj jednotlivých zákonodárců. Podle Marka může v samosprávě docházet ke zneužití kompetencí, kdy tento postoj nazývá *paternalistickým*. I na tyto postoje zákon pamatuje. V samostatném rozhodování samospráv existuje celá řada limitujících a blokuujících ustanovení. Pokud ale chceme zaručit další rozvoj demokracie a plně využít schopnost samospráv, tedy plnoprávnost, a samostatný výstup, měla by taková samospráva dostat možnost se prosadit. Možnost prosadit se a samostatná odpovědnost vede *k růstu dané odpovědnosti občanů za věci veřejné* (Marek, 1996, s. 9).

3.1.3 Typologie obcí

Obec lze podle zákona rozdělit do několika skupin podle počtu obyvatel. Obec s alespoň 3 000 obyvateli je městem, pokud to však ustanoví předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce a po vyjádření vlády. Vedle kategorie města ještě existuje kategorie městys, která byla obnovena v roce 2006. Obec, která před 17. květnem 1954, užívala označení městys, se mohla k tomuto označení vrátit, pokud o to požádala předsedu Poslanecké sněmovny. Zákon upravuje ještě jednu kategorii, která je pokládána za poněkud zvláštní, a to statutární města. Statutární města jsou vyjmenována v zákoně a od roku 2000 jich bylo několik přidáno. Nyní v roce 2022 máme celkem 27 statutárních měst (Brno, České Budějovice, Děčín, Frýdek-Místek, Havířov, Hradec Králové, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Jihlava, Karlovy Vary, Karviná, Kladno, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Přerov, Teplice, Třinec, Ústí nad Labem, Zlín). Tato města mohou, nikoli však musí, své území členit na městské obvody a městské části spravované menšími orgány vlastní samosprávy (Čmejrek, Čopík, 2016, s. 63).

Dále se obce rozdělují podle činností, které mohou vykonávat. Toto rozdělení zahrnuje *obec a obecní úřad s výkonem správy v základním rozsahu, obec a obecní úřad s výkonem přenesené působnosti a také obec a obecní úřad s výkonem rozšířené působnosti*. Obce působící v základním rozsahu působnosti jsou většinou obce s malým počtem obyvatel a zajišťují občanům veřejné služby. Na malém městě to může být např. autobusový spoj do většího města. Obce s výkonem v přenesené působnosti jsou většinou obce mající více katastrálních území. Ty vykonávají, vyjma svých samosprávných činností, také činnosti

státem pověřené. Tyto obce mohou také vykonávat určité činnosti pro občany dalších obcí. V praxi to může být např. výkon stavebního úřadu či pečovatelské služby. Obec s rozšířenou působností spravuje občanské záležitosti, jež jsou stanoveny právními předpisy. K nejběžnějším se řadí evidence obyvatel, občanských průkazů, řidičských průkazů a cestovních dokladů (Káňa, 2004, s. 48–49).

3.1.4 Samostatní a přenesená působnost obce

Samostatná působnost obce znamená možnost obce rozhodovat o záležitostech v zájmu obce a jejích občanů a také v záležitostech, které jí svěří zákon. Náleží sem např. schvalování programového plánu na rozvoj obce, schvalování rozpočtu a jeho závěrečného účtu, rozhoduje o místních vyhláškách a o vyhlášení místního referenda. Obec může také díky této působnosti zřizovat a rušit obecní policii, nebo spolupracovat s jinými obcemi či s nimi vstupovat do svazku. Svazek mezi obcemi se nejčastěji tvoří k naplnění úkolů např. v oblasti školství. Svazek obcí pak vystupuje jako jedna právnická osoba (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 36–40).

Přenesená působnost obce spočívá v činnostech, které jsou státní správou na orgány obce přeneseny. To zahrnuje např. možnost vydávat nařízení obce (Čmejrek, Kopřiva, 2007, s. 26–27).

3.2 Orgány místní samosprávy

Obec si může svou organizaci vnějšího charakteru upravovat sama. Právně je jí nařízena pouze vnitřní organizace. Zákon upravuje, jaké druhy orgánů mohou vzniknout, a jak mohou vzniknout, jaké vztahy mezi sebou jednotlivé orgány mohou mít, jak se k sobě mají chovat apod. Konkrétní naplnění a jednotlivé zaměstnance daných orgánů si však obec může volit sama (Balík, 2009, s. 13–14).

3.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je základním orgánem obecní samosprávy. Jeho složení je plně v rukách občanů, kteří jej volí v obecních volbách. Podle následující tabulky (Tabulka č. 1) může být počet členů v zastupitelstvu minimálně 5 a maximálně 55. Pokud je kandidát zvolen za zastupitele, vzniká mu mandát, který vykonává osobně, v souladu se svým slibem složeným před zastupiteli obce a ve svém nejlepším vědomí i svědomí. Mandát zastupitele

je reprezentativní a neváže se na něj žádný příkaz. Práva související s výkonem jeho funkce jsou dána zákonem (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39–40).

„Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce Lhota a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky“ (Zák. č. 128/2000 Sb.).

Tabulka č. 1: Počet členů zastupitelstva obce

Počet obyvatel	Počet členů
do 500	5 až 15
nad 500 do 3 000	7 až 15
nad 3 000 do 10 000	11 až 25
nad 10 000 do 50 000	15 až 35
nad 50 000 do 150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb.; vlastní zpracování

Jak již bylo výše zmíněno, zastupitelstvo je voleno v komunálních volbách. Volí se každé čtyři roky na principu poměrného zastoupení. Volby se mohou konat i v jiný termín, pak se jim říká nové volby. Podle § 58 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb. je tomu například v době, kdy se počet členů zastupitelstva sníží pod hranici 5 a nejsou-li náhradníci, nebo pokud se jejich počet sníží více jak o polovinu a nejsou-li náhradníci. Avšak i v takovém případě je usnášeníschopné, kromě některých málo záležitostí uvedených v zákoně (Zák. č. 491/2001 Sb.).

Zastupitelstvo ze svých řad volí starostu, místostarostu a další členy rady obce. Zastupitelstvu je vyhrazeno zvolit počet členů obce a odvolávat je z funkce. Stejně tak mohou zřizovat a rušit výbory a jejich předsedy a další členy. Zastupitelstvo může o věcech rozhodovat se souhlasem nadpoloviční většiny hlasů všech členů zastupitelstva obce. Zastupitelstvu je dále vyhrazena možnost scházet se dle potřeby, nejméně to však musí být jednou za tři měsíce. Tato zasedání zpravidla řídí starosta, který je mimochodem povinen je uskutečnit i v případě, že o to požádá alespoň jedna třetina všech členů zastupitelstva obce. Zasedání jsou veřejná a ve většině případů se konají na obecním úřadě. O jeho průběhu se pořizuje zápis, který se pak schválený nechává na obecním úřadě k nahlédnutí. Na každé

zasedání je předem připraven program, který každý zastupitel dostane v předstihu, aby si jej mohl nastudovat (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39–43).

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samostatné působnosti. Schvaluje programové plány obce, územní plán, rozpočet obce a závěrečný plán, zřizuje peněžní fondy, dále zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce, zároveň rozhoduje o vyhlášení místního referenda a o vydávání obecně závazné vyhlášky obce apod. Meze rozhodování upravuje zákon o obcích. Dále je zastupitelstvu vyhrazeno rozhodovat ve věcech majetkoprávních, tj. např. rozhodovat o nabytí a převodu nemovitých věcí nebo poskytování peněžních darů nad 20 000 Kč (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 46).

Podle Balíka má zastupitel tři základní práva: právo iniciativy, právo interpelace a právo informace. Právo iniciativy umožňuje zastupiteli předkládat své návrhy jednotlivým výborům a komisím i samotnému zastupitelstvu. Právo interpelace pak povoluje vznášet různé podněty směrem k radě obce, příspěvkovým organizacím a organizačním složkám, jež mu musí do 30 dnů písemně odpovědět. A konečně právo informace dovoluje zastupiteli požadovat informace, které potřebuje k výkonu své funkce, od všech zaměstnanců obecního úřadu. Stejně tak je tomu, pokud je požaduje od zaměstnanců právnických osob zřízených danou obcí (Balík, 2009, s. 68).

Naopak mezi povinnosti člena zastupitelstva se řadí aktivní účast (pravidelně se účastnit zasedání), plnění úkolů jemu svěřených a vyvarování se střetu zájmů. Pokud by tomu hrozilo, je člen zastupitelstva povinen tuto informaci sdělit danému orgánu obce, který jej prozkoumá a rozhodne o vyloučení z projednání. V tomto případě může být brán v úvahu slib, který zastupitel složil a podle kterého by se dala předpokládat poctivá “hra“, tedy že se zastupitel sám zdrží hlasování, z důvodu možného střetu zájmu (Balík, 2009, s. 68–69).

3.2.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Rada obce se volí v obcích, kde má zastupitelstvo 15 a více členů. Počet členů rady obce (radních) nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Nejméně jich může mít 5 a nejvýše 11. Skládá se ze starosty, místostarosty a dalších členů rady, kteří jsou voleni z řad zastupitelstva obce (Čmejrek, Čopík, 2016, s. 71–73).

V obcích, kde není zvolena rada města, tuto funkci vykonává starosta. Pokud počet členů klesne pod 5 a nepodaří-li se na následujícím zasedání zastupitelstva obce tento stav

napravit, tuto funkci převezme zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo může v takovém případě rozhodování o záležitostech přenechat starostovi, tyto záležitosti jsou opět popsány v zákoně o obcích. Schůze rady města jsou neveřejné, avšak může k nim být přizván další člen zastupitelstva. Rada se schází dle potřeby. Rada je usnášeníschopná, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů rady města. Rada, stejně jako zastupitelstvo, ze své schůze pořizuje zápis o jednání s náležitostmi, které opět ukládá zákon. Tento zápis musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí členům zastupitelů města. Rada také vydává jednací řád, který obsahuje veškeré detaily o jednání. Radě obce je vyhrazeno připravovat návrh jednání pro zastupitelstvo, který musí být členům zastupitelstva doručen v předstihu veřejného zasedání zastupitelstva obce. Radě obce je vyhrazeno zabezpečovat přijatá usnesení, stejně tak hospodaření obce podle zastupitelstvem schváleného rozpočtu. Rada obce může zakládat a rušit komise, jejich předsedy i členy. Radě je např. vyhrazeno stanovovat celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu nebo také na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů, opět se tak děje v souladu se zákonem (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 48–50).

3.2.3 Starosta a místostarostové

Starosta je volen zastupiteli z řad členů zastupitelstva obce, kterému je odpovědný. Starosta je *statutárním zástupcem*. Je mu vyhrazeno reprezentovat obec, vystupovat jejím jménem a vést obecní úřad. Řídí jednání jak zastupitelstva, tak rady. V obcích s méně jak 15 členy v zastupitelstvu funkci rady obce přebírá právě starosta (Marek, 1996, s. 19).

Ve věcech, které vyžadují schválení zastupitelstva, nebo rady, musí na toto schválení starosta čekat, jinak je jeho konání neplatné a vystavuje se trestněprávní odpovědnosti. Podle zákona o úřednících územních samosprávných celků jmenuje starosta se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu. Funkci tajemníka obecního úřadu může plnit také starosta tam, kde tajemník nepůsobí. Starosta dále plní funkci zaměstnavatele. Uzavírá a ukončuje pracovní poměry a stanovuje plat všem zaměstnancům obecního úřadu. Starosta může komisi, zřízené radou obce, přenechat některé úkoly v přenesené působnosti. Starosta je odpovědný za informovanost občanů o věcech veřejných – tedy o činnostech obce. Dle zákona plní také další funkce, např. organizaci voleb, s ověřovateli podepisuje zápis z jednání zastupitelstva a rady a společně s místostarostou podepisují právní předpisy úřadu obecního (Koudelka, 2007, s. 199–205).

Místostarosta či místostarostové jsou také voleni zastupitelstvem obce. Dle zákona jich zastupitelstvo může zvolit více, avšak dále se k jejich počtu nevyjadřuje. Místostarosta zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti či v době, kdy starosta není schopen svou funkci vykonávat. Společně s ním podepisuje právní předpisy obce. Pokud starosta nesvolá zasedání zastupitelstva, učiní tak místostarosta. Místostarosta je též členem rady obce a na rozdíl od jiných zaměstnanců obecního úřadu musí mít starosta a místostarosta občanství České republiky (Čmejrek, 2008, s. 38–39).

3.2.4 Obecní úřad a tajemník

Obecní úřad tvořený starostou, místostarostou (případně místostarosty), tajemníkem a dalšími zaměstnanci, v samostatné působnosti plní úkoly uložené zastupitelstvem, nebo radou. Dále v činnosti vypomáhá výborům i komisím a jeho další možnosti rozhodování jsou stanoveny v zákoně o obecném zřízení. V přenesené působnosti vykonává činnosti podle typu obce.

Funkce tajemníka je zřizována v obcích s rozšířenou působností. Tajemník může být jmenován starostou pouze po předchozím souhlasu ředitele krajského úřadu. Stejným způsobem může být také odvolán. Tajemník odpovídá starostovi a plní úkoly, kterými ho pověří. Stejně tak může plnit úkoly uložené od zastupitelstva či rady. Na zastupitelském zasedání má jeho hlas funkci poradního hlasu. Svolává, řídí, kontroluje a koordinuje odbory a zajišťuje spolupráci mezi nimi. Dále má většinou na starost vzdělávání zaměstnanců a zpracování právních předpisů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 47; Balík, 2009, s. 75).

3.2.5 Orgány zastupitelstva obce a rady obce

3.2.5.1 Výbory

Výbory zřizuje zastupitelstvo obce, stejně tak volí jejich předsedy a členy. Zastupitelstvo také vydává jednací řád, v němž jsou stanoveny podrobnosti o jednání jak zastupitelstva, tak výborů (Čmejrek, Čopík, 2016, s. 69–71).

Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Z výše uvedeného vyplývá, že se odpovídá právě zastupitelstvu. Členy výborů nesmí být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Předsedou musí být vždy člen zastupitelstva. Nejmenší možný počet členů výboru jsou tři členové (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 48).

Podle hlavy páté zákona o obcích zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor (Zákon č. 128/2000 Sb.).

Zastupitelstvo musí zřídit i výbor pro národnostní menšiny, pokud při posledním sčítání obyvatel bylo zjištěno, že na území obce žije alespoň 10 % obyvatel jiné než české národnosti. Nejméně polovinu všech členů výboru musí tvořit zástupci národnostních menšin (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 48).

3.2.5.2 Komise

Komise zřizuje rada obce podle potřeby jako své iniciativní a poradní orgány. Jmenuje také jejich členy a předsedy. Komise předkládají radě svá stanoviska a náměty a jsou tak odpovědny radě. Komisi může být také členem zastupitelstva předložen návrh na projednání. Komise též mohou vykonávat činnosti v přenesené působnosti, pokud jim to bylo svěřeno starostou po dohodě s ředitelem krajského úřadu. V tomto případě pak musí předseda komise, podle ustanovení zvláštních právních předpisů pro úředníky územních samosprávných celků, prokázat zvláštní odbornou způsobilost k výkonu této činnosti (Čmejrek, Čopík, 2016, s. 77).

Komise je usnášeníschopná většinou hlasů všech svých členů. Pokud se rada obce rozhodne zřídit komise, vždy musí být zřízena komise finanční a kontrolní (Marek, 1996, s. 19).

Komise, jakožto výkonný orgán obce, pokud jí byl svěřen výkon v přenesené působnosti, odpovídá starostovi ve věcech svěřených. Jinak komise předkládá svá stanoviska radě obce (Zák. č. 128/2000 Sb.).

3.3 Komunální volební systém

Volby jsou považovány za nejvíce sledovaný ukazatel demokratické společnosti. Laická veřejnost jej sleduje a částečně i ovlivňuje. Odborná veřejnost jej zkoumá a snaží se jej různými způsoby ovlivnit. Díky volbám lze zjistit preference a vůle voličů (široké veřejnosti) a také jak silná je hranice mezi *vládnoucími a ovládanými*. Volby by v demokratickém společenství měly představovat svobodu a možnost si vybrat. Mělo by zde existovat prostředí pro zdravý politický souboj mezi různými politickými skupinami (tzv. politická konkurence) (Říchová, 2007, 132–133).

Volby do zastupitelstev obcí se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení. Volby se konají

vždy ve 2 dnech, a to v pátek (od 14:00 do 22:00 hodin) a v sobotu (od 8:00 do 14:00 hodin), pokud zákon nestanoví jinak (Zákon č. 491/2001 Sb.).

3.3.1 Princip komunálních voleb

Největším, a možná i nejdůležitějším, cílem voleb je zjistit aktuální situaci kolem politických elit v obci a také definovat velikost jejich vlivu. Všem kandidujícím stranám jsou na základě výsledků voleb rozděleny mandáty, ovšem až poté, co projdou volební uzavírací klauzulí. Je dobré držet se politické plurality, aby bylo zajištěno co nejrovnoprávnější rozhodování politických elit, z toho důvodu musejí mít občané na výběr mezi více kandidáty či stranami (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51).

Ve volbách do zastupitelstev obcí se jako forma kandidatury využívá otevřená kandidátní listina. Volič může hlasovat dle libosti pro jednu konkrétní kandidátní listinu – politickou stranu, tím pádem dává svůj hlas všem kandidátům z této strany. Nebo může volič hlasovat pro jednotlivé kandidáty, kteří jsou z různých politických stran. Poslední možnost, jakou může volič zvolit, je kombinace obou předchozích metod – to znamená, že volič může rozdávat preferenční hlasy a k tomu zaškrtnout jednu stranu (Balík, 2009, s. 80–85).

3.3.2 Volební právo

Volební *právo, či povinnost*. Dosud nezodpovězená otázka se točí kolem pojmu volební právo. Právo volit evokuje možnost občana rozhodnout se, zdali k volbám vůbec přijde a využije tak svého práva podílet se na výsledku voleb, nebo zda se rozhodne pro neúčast a tzv. se zdrží hlasování. Tím, že se volič „zdrží hlasování“ se určitým způsobem na volbách také podílí, ale pasivně (Říchová, 2007, s. 133).

Na základě zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, rozlišujeme právo volit (aktivní) a právo být volen (pasivní). Volební právo mají občané dané obce, kteří dosáhli věku nejméně 18 let a mají v obci trvalé bydliště. Od roku 2001 mají volební právo také neobčané ČR a zároveň občané EU, kterým toto právo vzniklo díky mezinárodní úmluvě (Zákon č. 491/2001 Sb.; Balík, 2009, s. 85).

3.3.3 Volební účast

Volební účast má co dočinění s občanskou společností, kterou tvoří občané daného města. Na jejím fungování se můžou přímo podílet např. politickou participací. Nejsilnějším projevem politické participace je účast ve volbách. Je jedno, zdali je to právem aktivním –

volím, účastním se hlasování, nebo pasivním – kandiduji, jsem volen. Dále se do politické participace občanů řadí také účast na demonstracích, stávkách, podepisování petic apod. Vedle výše zmíněných konvenčních tradičních možností politické participace existuje také nekonvenční participace, kam se z těch nejobvyklejších řadí například sprejerství (Čmejrek, Čopík, 2016, s. 110).

3.3.4 Volební obvody

Komunální volby se konají ve volebních obvodech. Volební obvod je považován za jednu z největších proměnných. Určující je jeho velikost a zpravidla platí, že velké volební obvody mají větší vyváženost mandátů. Odborníci rozdělují tři kategorie velikostí: nízká, kde obvod získává od 2 do 4 mandátů, střední, které náleží od 5 do 9 mandátů, a poté vysoká, kde jeden obvod může získat až 10 mandátů. Od roku 2001 smí obec do 10 000 obyvatel vytvořit volební obvod, kde bude voleno nejméně 5 zastupitelů. V obcích s hranicí od 10 001–50 000 obyvatel smí být v jednom obvodu voleno nejméně 7 zastupitelů a v obcích nad 50 000 smí být nejméně 9 zastupitelů. Horní hranice, tedy maximální počet, byl touto novelou zrušen (Balík, 2009, s. 94).

3.3.5 Forma kandidatury

Ve volbách do zastupitelstev obcí se jako forma kandidatury využívá otevřená kandidátní listina. Volič může hlasovat dle libosti pro jednu konkrétní kandidátní listinu – jednu politickou stranu, tím pádem dává svůj hlas všem kandidátům z této strany. Rovněž může volič hlasovat pro jednotlivé kandidáty, kteří jsou z různých politických stran. Poslední možnost, jakou může volič zvolit, je kombinace obou předchozích metod – to znamená, že volič může rozdávat preferenční hlasy a k tomu zaškrtnout jednu stranu. Otevřené listiny zabraňují přílišnému vlivu politických lídrů na v důsledku konečný výsledek voleb tím, že si volič může vybírat mezi kandidáty napříč stranami (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 60–62).

3.3.6 Struktura hlasu

Hlas je obecně chápán jako souhlas. V politologii, konkrétně v debatě ohledně voleb, je to vyjádření souhlasu s postoji a názory dané strany. Za strukturu hlasu je považováno rozdělení hlasů na kategorie, které je úzce provázáno s typem kandidatury. Obecně je rozlišován hlas kategorický (hlas pouze pro jednu stranu) a hlas ordinální (hlasovat je možné

pro kandidáty z různých kandidátek). Rozdělují se osm hlasů: jediný, vícenásobný, alternativní, limitovaný, kumulativní, preferenční, kombinovaný a dvojitý. Ve volbách do zastupitelstev krajů se využívá preferenčního a vícenásobného hlasu. Volič má ve volbách čtyři preferenční hlasy, které může udělit kandidátům na jedné listině. Dále se využívá forma kombinovaného hlasu, které je jinak známo jako panašování (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 97–98).

3.3.7 Preferenční hlasování a panašování

Šaradín a Outlý již v roce 2004 ve své studii o volbách do zastupitelstev krajů uvádí důležitost osobní kampaně před volbami. Ve volbách na komunální úrovni je osobní kampaň tím nejefektivnějším, co může kandidát pro sebe před volbami udělat. Společný projekt – kampaň s voliči – může být právě to, co kandidátovi vynese mandát. Pokud chce volič u voleb zakřížkovat více kandidátů, i když nejsou v jedné straně, dopouští se tzv. panašování. Panašování je tedy „křížkování“ kandidátů napříč různými stranami. Pokud má nějaký kandidát více jak 10 % průměrného počtu hlasů všech kandidátů jedné strany, pak se může v kandidátní listině posunout na lepší pozici. Ozývají se hlasy, které tento systém napadají, dle jejich názoru to není respektování vůle voličů. V odborných kruzích se také domnívají, že stávající systém, ač navenek působí jako personální, představuje „*skryté působení*“. Strana sama si volí pořadí kandidátů na kandidátní listině (Šaradín, Outlý, 2004, s. 38–40).

3.3.8 Uzavírací klauzule

Uzavírací klauzule je hranice, přes kterou se kandidující subjekty musí dostat, aby je bylo možné zahrnout do skrutinia – rozdělování mandátů. V ČR má taková hranice hodnotu 5 % celkového počtu všech platných hlasů, které se vydělí počtem členů zastupitelstva a vynásobí se počtem kandidátů strany, avšak maximální velikost činitele může být počet volených členů zastupitelstva. Uzavírací klauzule se uplatňuje hlavně ve větších městech. V malých obcích před ní stojí tzv. *přirozený práh*, který tvoří volební obvody a podoba volební formule (Balík, 2009, s. 98).

3.3.9 Volební formule

Pakliže se kandidující subjekty dostanou přes „síto“ (přirozený práh), čeká je rozdělování mandátů na základě volební formule. Před rokem 2001 se využívala metoda

volebního dělitele Sainte-Laguë, kdy se počet hlasů jednotlivých kandidátů na kandidátce sečetl a poté se dělil číselnou řadou 1, 3, 5, ..., $2n-1$ – lichými čísly. Počet operací u každé kandidátky, seřazených podle velikosti, odpovídal počtu mandátů pro daný subjekt. U metody Sainte-Laguë jsou rozestupy v číselné řadě považovány za velké intervaly. Ty mají za následek větší proporcionalitu a zvyšují také šance pro menší strany. Od roku 2001 pro komunální volby v ČR platí formule upraveného d'Hondtova dělitele, kdy první dělitel je z 1 posunut na 1,42. Takto upravený dělitel je výhradně česká úprava. Počet početních operací odpovídá počtu rozdělovaných mandátů. Postupně se dělí celkový počet hlasů subjektu řadou začínající číslem 1,42 a konče číslem odpovídajícím celkovému počtu volených zastupitelů (Balík, 2009, s. 101–104; Šaradín, Outlý, 2004, s. 38–39).

3.4 Političtí aktéři v obci

V demokracii hrají politické strany významnou roli, jelikož umožňují její fungování. Strany sdružují politicky aktivní občany, většinou na základě společných názorů, zájmů a cílů. Úloha stran v lokální politice závisí na velikosti obce. Zatímco u velkých měst má lokální stranický systém podobu toho národního, u malých obcí do 2 000 obyvatel, kterých je v ČR téměř 90 % z celkového počtu obcí, je rozložení sil dosti rozdílné. Ve větších městech zastupují politický systém parlamentní strany a naopak v menších městech jsou to nezávislá místní sdružení, která jsou často volena na základě sympatií k daným kandidátům, než na základě významu strany, popřípadě sdružení. V malých obcích tomu nahrává fakt úzkého sociálního prostoru. V menších městech se také můžeme setkat se situací, kdy jsou kandidátní listiny parlamentních stran sestaveny výhradně z nestraníků (Čmejrek, 2008, s. 59–64).

3.5 Komunální koalice

Na koalicích se uplatňuje tzv. teorie koalic, která vychází z teorie her. Koalicí se nazývá skupina o více jak dvou aktérech, kteří spolu spolupracují kvůli maximalizaci úspěchu ve společné věci. (Birmingham, 1970, s. 137/3). V parlamentu taková společná věc může být například dostatečný počet hlasů pro prosazení legislativních návrhů. V zastupitelstvu je to obdobné. Jen výjimečně se stane, že by jedna strana disponovala rozhodovacím počtem hlasů, tedy nadpoloviční většinou. A právě z tohoto důvodu strany tvoří koalice. Podle Balíka je rozdíl v komunálních koalicích od těch parlamentních ve způsobu jejich nastavení. V obcích jsou koalice spíše neformální. Kdyby tomu bylo naopak,

mohlo by na tuto skutečnost být nahlíženo hanlivě (Říchová, 2006, s. 119; Balík, 2009, s. 187).

Koalice podle Balíka mohou být minimálně vítězná ideově propojená/nepropojená, velká, široká, všestranná či nadměrná ideově propojená/nepropojená koalice. Takto rozdělené jsou podle tzv. druhé úrovně, kdy se rozdělují podle vzdálenosti ideologií každého subjektu (Balík, 2009, s. 188–198).

Petr Jüptner vidí klasické rozdělní koalic jako nedostatečné pro komunální úroveň, z jeho pohledu je klasické rozdělení určeno pouze pro celostátní úroveň. Síť obcí vidí jako *tisíce nezávislých mikrosvětů*, které je nutno posuzovat emickým přístupem. Proto rozděluje koalice podle *kvalitativně odlišného typu*, tedy podle velikosti obce. (Tabulka č. 2) (Jüptner, 2004, s. 80–83).

Tabulka č. 2: Rozdělení velikosti obce podle Jüptnera

Pojmenování	Malé	Menší střední	Větší střední	Velká
Počet obyvatel	do 1 700	1 701–9 000	9 001–45 000	nad 45 000

Zdroj: Studie *Komunální koalice a politické modely* P. Jüptner, 2004; vlastní zpracování

3.5.1 Minimální vítězná ideová koalice

Minimální vítěznou koalici lze rozdělit ještě podle ideově propojené či ideově nepropojené koalice. Tyto koalice mají tolik členských subjektů, kolik je zapotřebí k většině hlasů. Zpravidla jsou přepočítávány na mandáty. V této koalici není více politických subjektů, než kolik jich je zapotřebí k získání většiny. Ideově propojená je nejpřirozenější možná koalice, všechny subjekty jsou propojeny společnou ideologií. Ideově nepropojená vzniká tehdy, kdy nebylo možné utvořit ideově propojenou. V tomto případě spolu spolupracují politicky různorodé subjekty z pestrého politického spektra (Hloušek, Kopeček, Šedo, 2011, s. 126; Balík, 2009, s. 189–191).

3.5.2 Nadměrná ideová koalice

Nadměrná ideová koalice se opět dělí na ideově propojenou a ideově nepropojenou. Nadměrná se jmenuje proto, že je přítomen také subjekt, který i kdyby přítomen nebyl, stále by koalice většinu mandátů měla. Subjekty v ideově propojené jsou si blízké, a naopak ideově nepropojené jsou od sebe ideologicky poměrně vzdálené. Ideově nepropojené jsou

ze své podstaty výjimečné, a pokud už někde tato koalice vznikne, musí v její opozici stát více než jeden politický subjekt (Balík, 2009, s. 192–194).

3.5.3 Široká koalice

Široká koalice se skládá z více než dvou ideologicky nepropojených subjektů, jejichž počet může být, v přepočtu na mandáty, nadbytečný. V opozici k nim pak musí být alespoň jeden relevantní politický subjekt (Balík, 2009, s. 194).

3.5.4 Všestranická koalice

Všestranická koalice představuje všechny možné relevantní politické subjekty. Všechny strany zde fungují na pojetí obce dle Tönniesova *Gemeinschaftu*, které stojí na společenství a pospolitosti (Balík, 2009, s. 195), blíže k tomu bude vysvětleno níže.

3.5.5 Velká koalice

Velkou koalici obvykle tvoří dvě strany, které jsou vzhledem k politickému systému a ostatním politickým subjektům, dominantní a ideologicky protikladné. Velkou koalici toto uskupení může být nazýváno až tehdy, pokud k němu v opozici stojí relevantní nesourodá, tedy ideologicky protikladná, koalice. Velkou koalici může být nazývána jak minimální vítězná, tak nadměrná koalice (Balík, 2008).

3.5.6 Koalice podle velikosti obce

Koalice podle velikosti ve své studii rozdělil Petr Jüptner. A jak již bylo výše uvedeno, popsal čtyři základní možnosti koalic.

Koalice v nejmenších obcích odpovídá Balíkově všestranické koalici. V nejmenších obcích se termín „koalice“ nevyskytuje, členové zastupitelstva táhnou za jeden provaz a dělají vše ve prospěch obce. Tento fakt je umocněn počtem obyvatel (do 1 700) a předpokladem, že se většina politických aktérů zná (Jüptner, 2004, s. 83–87).

Koalice v menších středních obcích funguje až téměř organicky. Jedná se o obce s počtem obyvatel 1 701–9 000. Jednotliví aktéři místní politiky tvoří neformální koalice a nepsaným pravidlem se zde stalo vymezení sfér vlivu, které je všemi akceptováno. Ani v těchto obcích není pojem koalice užíván ve svém plném významu. Mluví se zde spíše o osobním uznání, než o koaličním spojení. Ani termín opozice není využit v celém svém významu, ale představuje spíše *politické seskupení mimo exekutivní koalici* (Jüptner, 2004, s. 87–91).

Ve větších středních obcích je naopak řeč o exekutivní koalici, na jejímž základě je pak volen starosta, místostarosta a další radní. V těchto obcích, s počtem obyvatel 9 001 - 45 000, se již poměrně běžně setkáváme s politickými stranami jako takovými. Doposud byla řeč o nezávislých sdruženích a kombinacích obou možností (Jüptner, 2004, s. 90–95).

Ve velkých obcích jsou koalice již známou součinností několika politických sil. Nezřídka jsou podepisovány koaliční smlouvy a koalice tvořeny ještě v předvolebním čase. Tito političtí aktéři si snaží bezpečně, až téměř stoprocentně, získat nadpoloviční většinu a prosadit tak své osobnosti a lídry na pozice primátorů apod. Koalice tvořené v těchto městech jsou realizovány spíše za účelem koncentrace moci, než o snaze naplnit a dodržet slibovaný volební program (Jüptner, 2004, s. 95–99)

3.6 Lokální politické stranictví

Česká republika má na svém území poměrně husté osídlení malých venkovských obcí. K 1. 1. 2000 zde bylo nejvíce obcí s počtem do 999 obyvatel. V těchto obcích je stranictví odlišné od toho ve větších městech (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 134).

Ve větších městech se v komunálních volbách daří spíše parlamentním stranám. V zastupitelstvu tak nejvíce mandátů mají strany, které jsou zastoupeny v poslanecké sněmovně. Menšinou se pak stávají místní, lokální či regionální sdružení. Jinak tomu většinou bývá na malém městě, kde se daří spíše regionálnímu nezávislému sdružení či jinému místnímu politickému subjektu, které doplňuje parlamentní strana. Ve venkovských obcích, např. do 1 000 obyvatel, se nemusíme setkat s žádnou stranou, ale sdružením, které má svou členskou základnu lety prověřenou. Lokální politické systémy jsou beze sporu velmi rozmanité, jak ve svých knihách uvádí Čmejrek. Můžou se vyskytovat malé obce, kde zastupitelstvo tvoří parlamentní strany, ale také tomu může být úplně naopak a v obci může působit pouze místní nezávislé sdružení. Čmejrek také popisuje stav, kdy v jedné obci kandidovalo několik parlamentních stran s kandidáty bez politické příslušnosti a další volby již tito kandidáti kandidovali za SNK (Čmejrek, 2009, s. 14; 2006; Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 134).

Nezávislí kandidáti v lokální politice mohou do voleb vstupovat samostatně, v rámci sdružení nezávislých kandidátů, či v rámci „velkých“ parlamentních stran. Na obecní úrovni se může dokonce jejich politická nezávislost jevit jako výhoda, občané malých obcí berou kandidaturu za stranu jako *nutné zlo*. Nezávislých kandidátů lze také využít jako zástěrku

velkých parlamentních stran, a to v případě, kdy i přes existenci stranické organizace do komunálních voleb vstupuje nově vytvořená nezávislá kandidátka namísto stranické (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 139).

V demokratickém prostoru je velmi důležitá vzdálenost mezi voličem (občanem) a voleným politickým subjektem. Ostatně jen díky stranicí je možný demokratický proces. Na parlamentní úrovni je vzdálenost poněkud značná, naopak na komunální úrovni a v menších obcích je vztah mezi voličem a voleným politickým subjektem užší. Lidé jsou si bližší, vznikají vazby a sympatie, které pak sehrávají hlavní roli při hlasování (Čmejrek, 2008, s. 24–26).

3.7 Konfliktní linie

Za konfliktní linii je považován určitý rozpor, který však přerostl v otevřený konflikt a jeho následky jsou trvalé. Pravděpodobně nejvýznamnější koncept, který popisuje situaci kolem konfliktních linií, napsal Stein Rokkan na konci 20. století. Rokkan hovoří o tzv. *cleavages*. Dodnes není tento pojem jednotně překládán. Nejčastěji se však setkáváme s překladem konfliktní linie (Hloušek, Kopeček, 2004, s. 34–35).

Na prorostlém konfliktu, rozporu, pak parazitují nové strany a štěpí společnost. Sledování linky konfliktů dále do historie pomohlo odborníkům vysvětlit a popsat vznik politických stran. Stávající politické spektrum bylo utvořeno konfliktními liniemi národní revoluce, která přinesla rozpor mezi centrem a periferií, a mezi církví a státem. Dále také průmyslovou revolucí, která přispěla do konfliktních linií rozkolem na teritoriální úrovni, tedy mezi městem a vesnicí, a hlavně funkcionální linií, která se promítla mezi vlastníky a pracujícími, a dala za vznik pravicovým a levicovým stranám dnešního moderního typu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 125; Jarmara, 2010, s. 22).

Za jednu z nejvýraznějších konfliktních linií lze považovat rozdělení na levice vs. pravice. Struktura české společnosti je považována za poměrně homogenní, proto ani politika na komunální úrovni nenabízí moc prostoru pro vyhraněnou ideologii, přesněji řečeno pro konflikty způsobené ideologicky odlišnými názory. Politologové a odborníci se shodují, že čím menší je obec, tím méně je prostoru pro samotný vznik konfliktu na základě výše zmíněného vyhraněného ideologického názoru. V menších obcích jde spíše o osobní spory, které se mohou promítnout do politického dění (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010 s. 125–127; Hloušek, Kopeček, 2004, s. 99–101).

Konflikt může nastat i tehdy, pokud se střetnou dva protipóly zastávající teorii Tönniese. Ferdinand Tönniese do protikladu staví *Gemeinschaft* a *Gesellschaft*. *Gemeinschaft* stojí na společenství a pospolitosti. Představuje tradiční (venkovskou) společnost s neformálním přístupem, jedná na základě *emočního přístupu, pocitu soudržnosti a vzájemnosti*. Oproti tomu *Gesellschaft* představuje moderní, formální, egoistickou, racionální a soutěživou společnost. Komunikace zde není emoční, nýbrž věcná (Urban, 2008, s. 185–187; Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 126)

Zmiňovaný konflikt může podle Balíka nastat v situaci, kdy se rozhoduje o provozu základní školy či domu s pečovatelskou službou a kdy k tomuto problému každý přistupuje z jiného pólu Tönniesovy teorie. Do rozporu se zde staví racionalita ekonomické náročnosti pro obec proti společenské *odpovědnosti vůči celé komunitě* (Balík, 2009, s. 28–29; Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 126).

Malé obce prý nemá smysl zkoumat právě z důvodu jejich malosti, z níž vyplývá převážně, jež tak vlastně ale není politikou, ale společnou péčí o rozvoj obce bez politického kontextu“ (Balík, 2008, s. 7).

4 Vlastní práce

4.1 Základní charakteristika Kostelce nad Labem

Město Kostelec nad Labem (dále jen Kostelec) se nachází v severní části Středočeského kraje. Z pohledu územního rozdělení kraje na okresy zaujímá Kostelec místo na hranici okresů Mělník a Praha – východ, avšak díky své rozloze spadá do okresu Mělník (Tabulka č. 3). Kostelec má dvě místní části – Kostelec nad Labem a Jiřice – a celkem tři katastrální území – Kostelec, Jiřice a Rudeč. Obec s rozšířenou působností leží asi 7 kilometrů od Kostelce a je jím město Neratovice. Neratovice jsou pro občany Kostelce důležité nejen kvůli úřadům (finanční úřad, úřad práce), ale také kvůli obchodům a zdravotnickému zařízení. Město Kostelec nad Labem jako současná územní samosprávná jednotka vzniklo 1. 7. 1973 (Oficiální web Kostelce nad Labem)

Tabulka č. 3: Základní údaje o městě

Oficiální název	Město Kostelec nad Labem
ORP	Neratovice
Okres	Mělník
Kraj	Středočeský
Region soudržnosti	Středočeský kraj
Plocha katastrálního území	15, 55 km ²
Části města celkem	2
Katastrální území celkem	3

Zdroj: Oficiální web obce: Strategický rozvojový dokument 2019-2023

4.1.1 Historie

Kostelec získal své pojmenování díky řece Labi, která zde protéká a na jejímž levém břehu se rozkládá. První zmínky o obydlování této oblasti pocházejí již z doby kamenné a bronzové, jak dokládají historické nálezy. Možná tomu bylo tak díky úrodné polabské nížině a hojnému výskytu vodních zdrojů – mokřady, slepá ramena řeky Labe.

Město jako takové bylo z největší pravděpodobností založeno Přemyslem Otakarem II. ve 13. století a od té doby bylo věnným městem pro české královny. V 15. století se zde před vojsky Pražanů a šlechty opevnil Jan Žižka. Z 15. století také pocházejí první zmínky

o škole. Město vlastnilo vinopalnu, tři pivovary, cihelnu a tři mlýny. V průběhu dob město sužovalo mnoho požárů, kvůli kterým o všechno přišlo. Kvůli opevnění byl Kostelec často obsazován vojsky – císařská vojska za Marie Terezie, Francouzi, ruská i rakouská vojska. Po roce 1860 se začíná situace města zlepšovat, je zavedeno české úřadování, postavena nová škola, založeno ochotnické divadlo a občanská záložna, zřízeno městské osvětlení a byla zahájena stavba cukrovaru, která na dlouhý čas poskytla mnoho pracovních míst. Byl zde také založen hasičský sbor a Sokol. Z Kostelce pochází známá zpěvačka Tereza Stolzová, po které je pojmenována základní škola. Plány kostelecké školy byly v 19. století vystavené v Paříži jako nejmodernější budova tehdejší doby. S městem Kostelec nad Labem je spojován vznik klasického českého tance – polky.

Mezi památky možné k navštívení v tomto městě patří kostel sv. Víta, kostel sv. Martina, židovský hřbitov, který je odnedávna chráněn jako kulturní památka, památník na místě bývalé synagogy a radnice (Oficiální web Kostelce nad Labem).

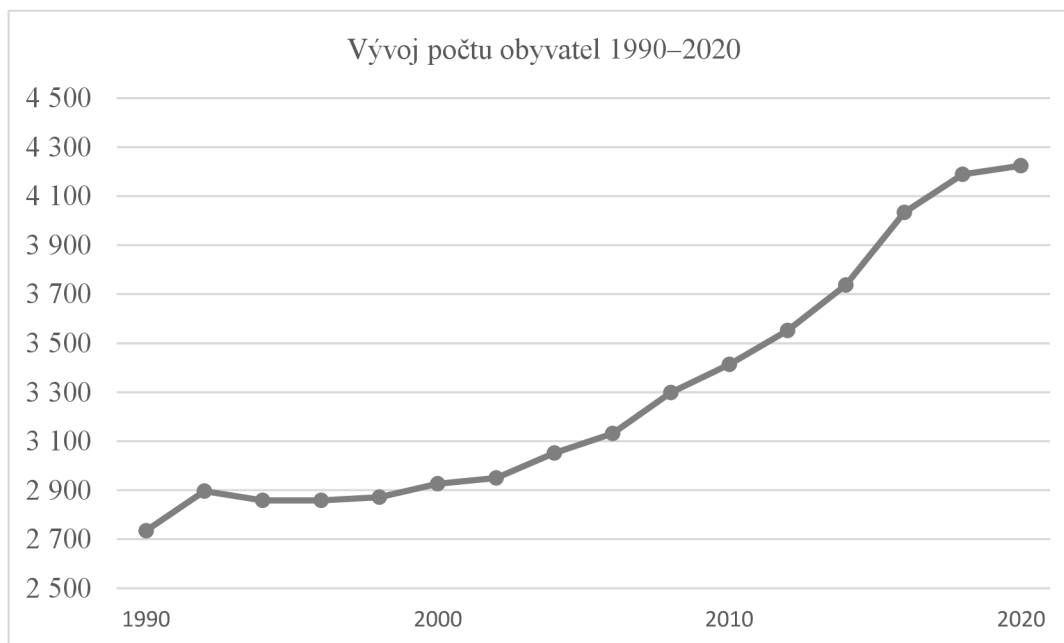
4.2 Obyvatelstvo

Tato kapitola obsahuje popis vývoje počtu obyvatel od roku 1990. Dále se zaměřuje na strukturu obyvatelstva v roce 2011. Výsledky pocházejí ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011. Vzhledem k tomu, že poslední sčítání obyvatel z roku 2021 nemá ještě sčítání uzavřené, není zde pro porovnání uvedeno srovnání těchto dvou let.

4.2.1 Vývoj počtu obyvatel

Podle dat z roku 2020 má Kostelec 4 224 obyvatel. Na následujícím grafu je zřetelné, že počet obyvatel v obci roste (Graf č. 1). To odpovídá i trendu, kdy se lidé stěhují do okolí Prahy, odkud je dobrá dopravní dostupnost do hlavního města. Změna je až v roce 2020, kdy počet obyvatel oproti roku 2019 mírně klesá. Největší početní přírůstek obyvatelstva byl mezi lety 2014 a 2016. V letech 2014–2016 byly dokončeny nové obytné čtvrti, do kterých se nastěhovaly rodiny s dětmi. Spousta z nich si zde přihlásila trvalý pobyt.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel 1990–2020

Zdroj: Web obyvatelé Česka, vlastní zpracování

4.2.2 Struktura obyvatelstva

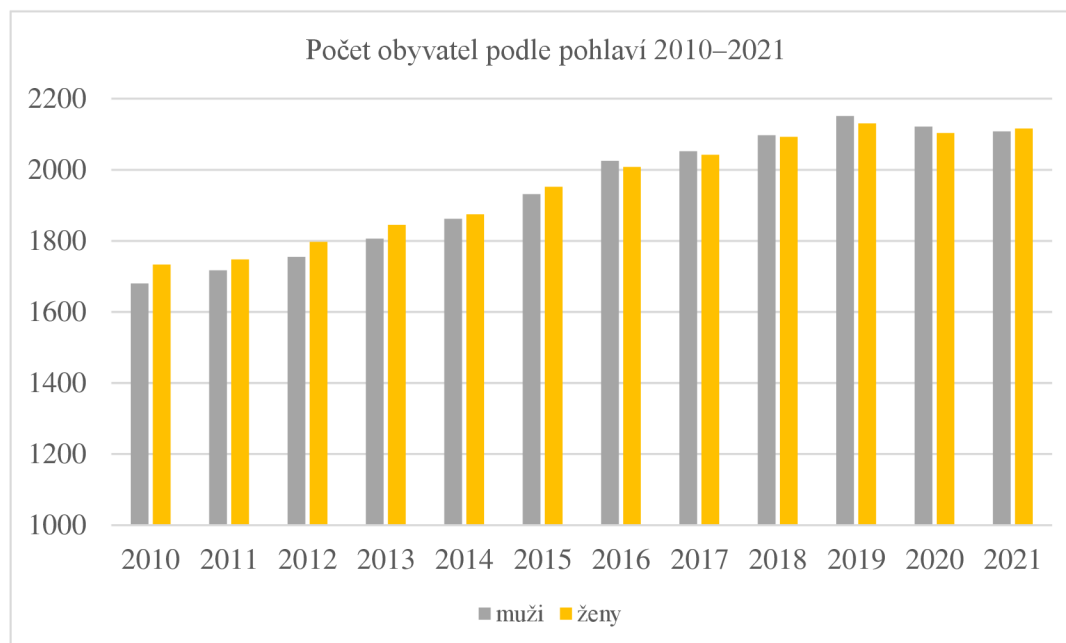
Na následujícím grafu (Graf č. 2) a také na následující tabulce (Tabulka č. 4) je vidět, že ženy svým počtem v letech 2010–2015 převyšovaly muže. V roce 2016 a 2017 však dochází k výměně a muži se svým počtem vedou o 17 a o 10. V roce 2018 je stav téměř vyrovnaný, žen je 2 092 a mužů 2 097. V letech 2019–2020 je vidět stále ještě převaha mužů, zato v posledním sloupci v roce 2021 jdou ženy opět do vedení, i když jen o osm mužů.

Tabulka č. 4: Počet obyvatel podle pohlaví 2010–2021

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet mužů	1680	1717	1755	1806	1862	1931	2025	2052	2097	2151	2121	2108
Počet žen	1733	1748	1797	1845	1875	1952	2008	2042	2092	2130	2103	2116

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 2: Počet obyvatel podle pohlaví 2010–2021

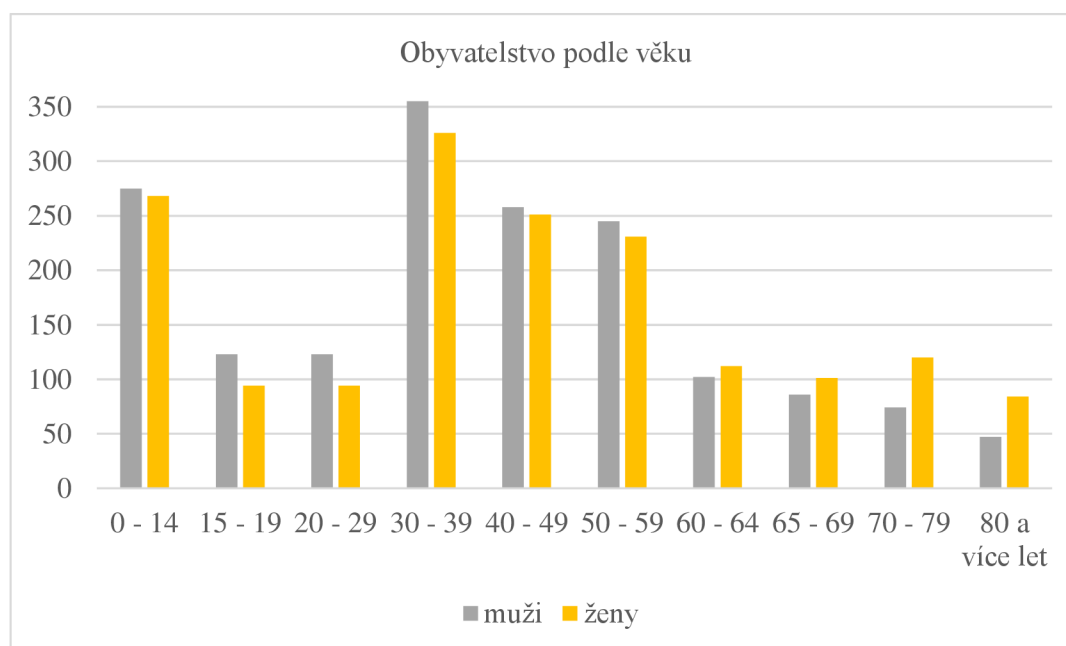

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na následujícím grafu (Graf č. 3) vidíme složení obyvatelstva Kostelce podle věku. V roce 2011 byla nejpočetnější převaha osob ve věku 30–39 let, z níž muži převládají nad ženami o 29 osob. Další nejpočetnější skupinou jsou osoby ve věku 0–14 let. V těsném závěsu za nimi jsou lidé 40–49 a 50–59 let. Kolem stejného počtu se pak drží lidé ve věku 15–29 a poté 60–79. Největší rozdíl mezi muži a ženami nastává ve věku 70 a více let, kdy s nárůstem převládají ženy. V kategorii 70–79 ženy převládají o 46 osob a v kategorii 80 a více let je o 37 více žen, než mužů.

Pokud je na obyvatelstvo nahlíženo podle nejvyššího dosaženého vzdělání, je v Kostelci nejvíce lidí s odborným vyučením (Graf č. 4). V této kategorii střední včetně vyučení (bez maturity) je nejvíce mužů, svým počtem přesahují ženy o 229 (Tabulka č. 5). Další početně největší skupinou jsou lidé se středním vzděláním s maturitou.

Graf č. 3: Složení obyvatelstva podle věku 2011

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

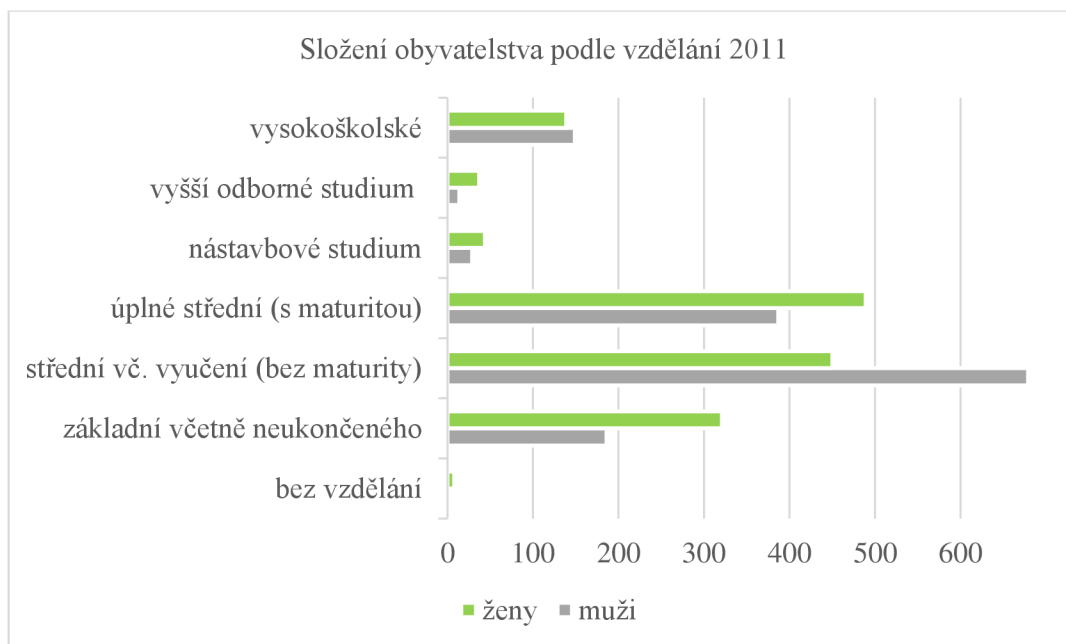
Kostelec má celkově 12 obyvatel bez vzdělání a 507 občanů se základním vzděláním. Do této kategorie spadají také občané s nedokončeným základním vzděláním. V roce 2011 na středních odborných školách existovala možnost studia třech let ukončených výučním listem, kategorie střední vč. vyučení (bez maturity), a následně možnost nástavbového studia, většinou dva roky a ukončené maturitní zkouškou. Této příležitosti využilo 73 lidí. V dnešní době se stává populární nabídka středních odborných škol, kdy je žákům nabídnuta možnost studia 3 let s výučním listem a následně jen 1 rok studia s možností složit maturitní zkoušku.

Tabulka č. 5: Složení obyvatelstva podle vzdělání 2011

	bez vzdělání	základní včetně neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou)	nástavbové studium	vyšší odborné studium	vysokoškolské
Celkem	12	507	1 129	876	73	51	288
muži	4	186	679	387	29	14	149
ženy	8	321	450	489	44	37	139

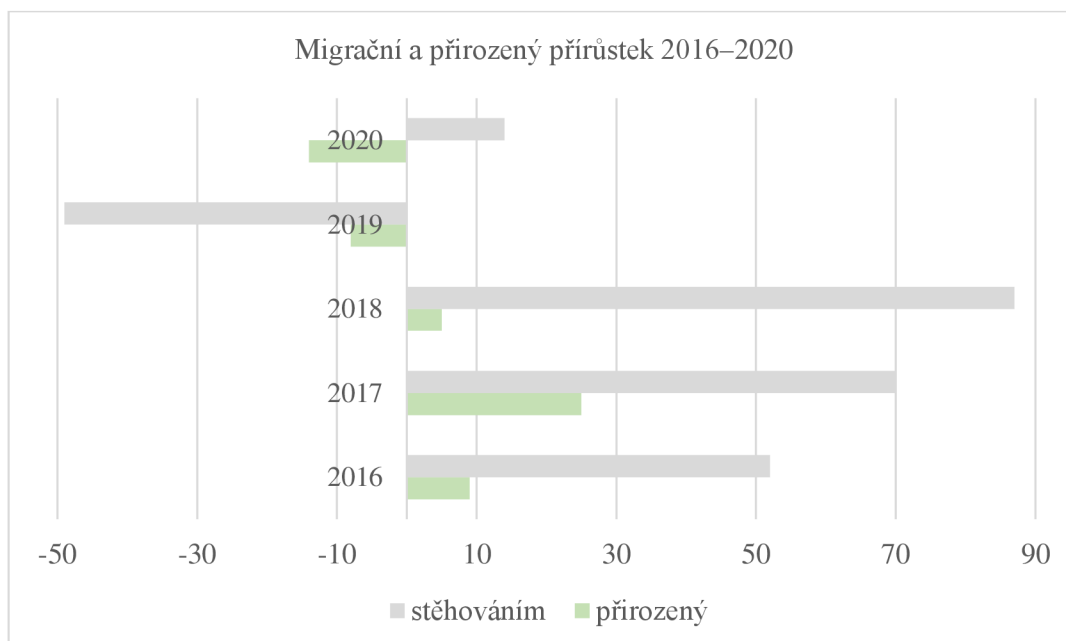
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 4: Složení obyvatelstva podle vzdělání 2011

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 5: Migrační a přirozený přírůstek 2016–2020

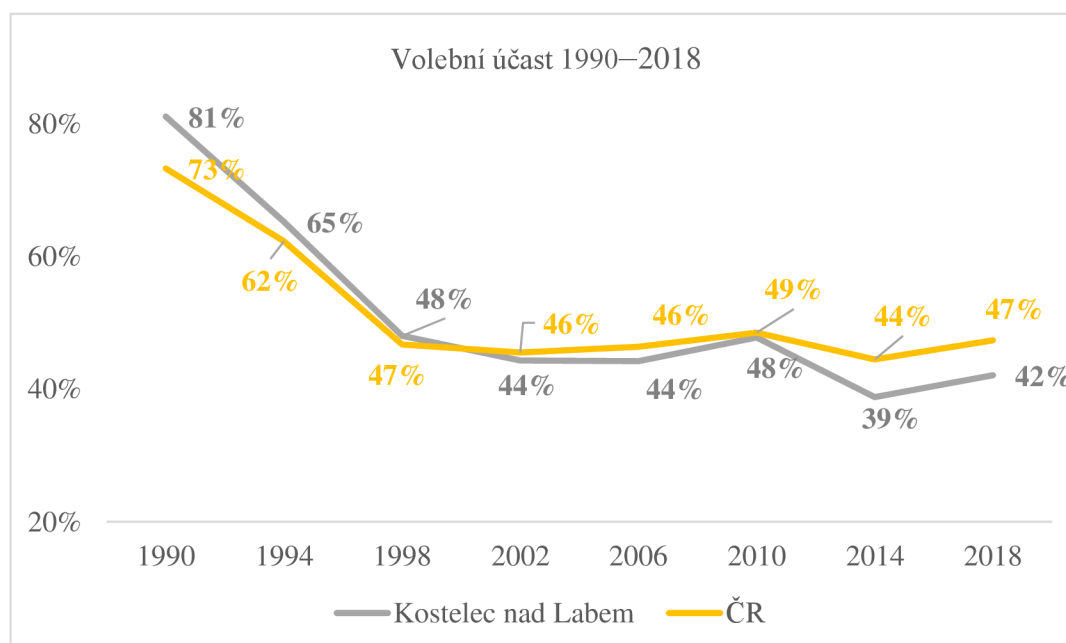
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V letech 2019 a 2020 v obci zemřelo více osob, než se narodilo. Z tohoto důvodu vidíme na grafu záporné hodnoty přirozeného přírůstku (Graf č. 5). Rok 2019 je záporným také z pohledu migračního přírůstku, v tomto roce se více obyvatel vystěhovalo, než přistěhovalo. Za celé sledované období se jinak vždy lidé přistěhovali. Co se týče přirozeného přírůstku, pokud by i v roce 2021 a následujících letech byl výsledek záporný, dalo by se hovořit o trendu, který je pozorován v celé republice. Nelze však vyvrátit, že záporné hodnoty 2019 a 2020 jsou způsobeny probíhající pandemií.

4.2.3 Volební účast

Největší volební účast v Kostelci byla zaznamenána roku 1990 a od té doby klesá (Graf č. 6). Vyjma jednoho roku však nikdy neklesla pod 40 %. Pod tuto hodnotu se tedy volební účast dostala pouze v roce 2014, a to na 39 %. Na následujícím grafu je znázorněna situace volební účasti v Kostelci a celkově v České republice. Můžeme zde pozorovat, že až do roku 2010 byla účast v Kostelci podobná té v republice, avšak od roku 2010 se čísla začínají trochu rozcházet. V letech 2014 a 2018 je to až o 5 %.

Graf č. 6: Volební účast v letech 1990–2018; zaokrouhleno na celá čísla v %

Zdroj: ČSÚ, web Volby.cz, vlastní zpracování

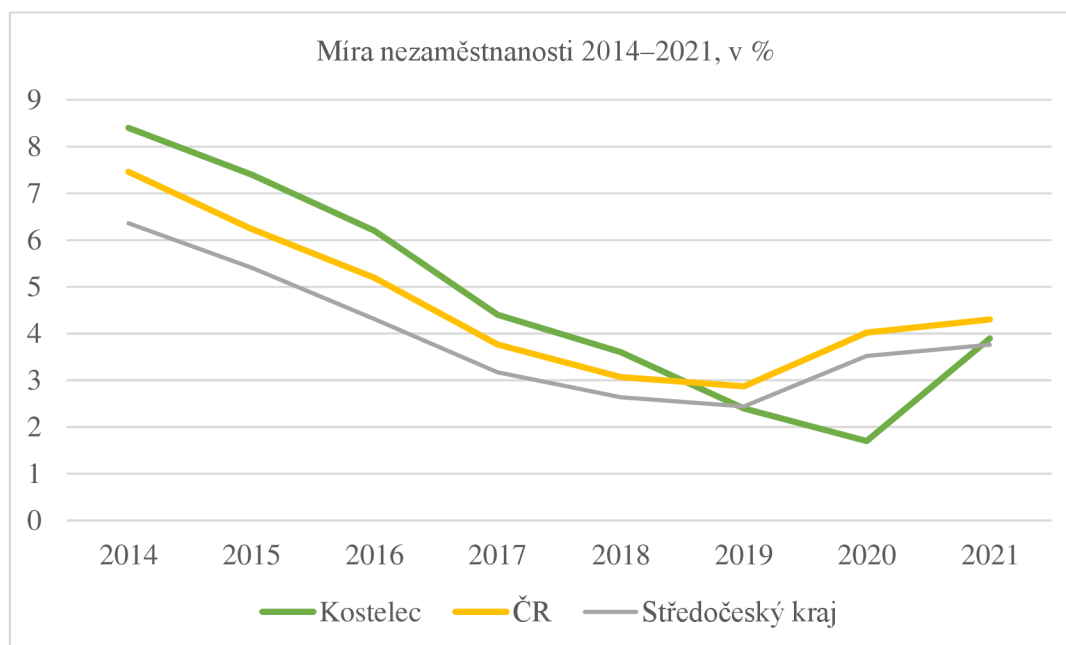
4.3 Socioekonomická aktivita

V této části je popsána nezaměstnanost, ekonomická aktivita, infrastruktura, služby a podnikatelské subjekty, které na území Kostelce působí. Také je zde popsána kultura a možnosti trávení volného času v obci. Výše zmíněné charakterizuje obec a utváří ucelený pohled.

4.3.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost v Kostelci v posledních letech poměrně klesala. Jak je vidět na grafu (Graf č. 7) od roku 2014 až do roku 2020 vidíme klesající trend. V roce 2020 se z nejnižšího bodu 1,7 v průběhu roku zvedá na celých 3,9 (Tabulka č. 6). Podobných hodnot dosahovala i v roce 2018. Nezaměstnanost obce v letech 2014-2018 kopírovala přímku míry nezaměstnanosti republiky i kraje. V roce 2019 se tento trend velmi propadá a v roce 2020 je odlišnost od kraje i od celé ČR velmi výrazná. Mezi lety 2020 a 2021 je vidět, že se obecná míra nezaměstnanosti vrací zpět k situaci v ČR i v kraji. Nelze říci, čím je to v obci Kostelec způsobeno.

Graf č. 7: Obecná míra nezaměstnanosti 2014–2021

Zdroj: Web Databáze strategií, vlastní zpracování

Tabulka č. 6: Míra nezaměstnanosti 2014–2021

Míra nezaměstnanosti (%)								
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kostelec	8,4	7,4	6,2	4,4	3,6	2,4	1,7	3,9
ČR	7,46	6,24	5,19	3,77	3,07	2,87	4,02	4,3
Středočeský kraj	6,36	5,41	4,31	3,17	2,64	2,44	3,52	3,76

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.3.2 Ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita představuje pracovní sílu. Řadí se sem zaměstnaní a nezaměstnaní. Mezi zaměstnané se počítají osoby starší 15 let, kteří jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé, či samostatně výdělečně činní. Do ekonomické aktivity je dále zahrnuto počet pracujících důchodců, studentů, učňů a žen na mateřské dovolené. Za nezaměstnané jsou považováni osoby starší 15 let, které jsou aktivní v hledání práce a jsou připraveni k nástupu do práce.

Sčítání obyvatel z roku 2021 ještě nemá přesné výsledky pro tuto kategorii na obec Kostelec nad Labem. Z roku 2011 jsou dostupná pouze data pro celý okres. Nejvíce ekonomicky aktivní je obyvatelstvo ve věku 30-39 let. Nejméně ve věku 70 a více. Druhé nejmenší místo zastupují kategorie 15-19 let a 65-69 let.

Kostelec se v poslední době stal vyhledávanou periferií Prahy. Obyvatelé se sem stěhují do nově vystavovaných domů a do práce dojíždějí do Prahy či jiných sousedních větších měst. Lze tedy předpokládat, že počet ekonomicky aktivních obyvatel se v posledních letech zvýšil.

4.3.3 Infrastruktura

Kostelcem procházejí dvě významné pozemní komunikace. Při zapojení fantazie a ptačí perspektivy tvoří kříž, kolem kterého se Kostelec rozkládá. Jednou z nich je silnice druhé třídy (II/101) vedoucí přes okres Mělník skrze města Kralupy nad Vltavou, Chlumín, Obříství, Libiš, Neratovice až do Kostelce. Z Kostelce vede do okresu Praha-východ do města Brandýs nad Labem-Stará Boleslav a dále pokračuje na Zápy, Jirny, Úvaly až do

Říčán. Tato silnice prochází přes celý Středočeský kraj a zasahuje též na území hlavního města. Odbornou veřejností je nazývána aglomeračním okruhem. Obyvateli Kostelce je využívána k dopravě především do Neratovic a Brandýsa nad Labem kvůli úřadům a obchodům. Tento tah kopíruje také síť MHD ve směru Obříství – Štěpánský most, Mělník, Brandýs nad Labem.

Zajímavostí, nebo spíše kuriozitou, je místní část Jiřice, která podle PID (pražské integrované dopravy) spadá do pásma 3, i když obě okolní obce (Kostelec a Neratovice) leží v pásmu 2 (Příloha č. 1). Žákům a studentům, kteří dojíždějí z Kostelce do Neratovic kvůli vzdělání, se to po pár letech jejich studia poměrně prodraží. Pro občany je nesrozumitelné, proč na území jednoho okresu, na jedné silnici v úseku dlouhém 7 km, jsou takto rozdělena pásma.

Druhá ze silnic je opět silnice druhé třídy (II/244) vedoucí z Bašti přes Měšice, Mratín do Kostelce. Dále pokračuje na Všetaty, Čečelice a končí v Byšicích. Tento tah je velmi důležitý pro lidi jedoucí z Prahy, kteří využívají silnice z Prahy na Ústí nad Labem a potom sjezdu na Líbeznice (Neratovice/Mělník). Tato cesta se obyvatelům Kostelce jeví jako nejpříjemnější a nejrychlejší. V posledním roce tento tah obyvatelstvo přilehlých měst a obcí nemohlo využívat z důvodu výstavby nového mostu v obci Měšice. MHD po této trase jezdí směr Praha – Letňany, kde je dále možný přestup na metro.

Vlaková obslužnost spočívá v jedné trati vedoucí Čelákovice – Neratovice. Obě zmíněná města jsou velkými vlakovými uzly. Opět je v obou možnost přestupu na vlak směr Praha. Dalším podstatným železničním koridorem je městys Všetaty, kam se občané musejí dopravit po vlastní ose, či využít autobusové linky.

4.3.4 Služby a podnikatelské subjekty

V obci Kostelec se nachází mateřská škola, která se v posledním roce rozrostla o jedno nové pracoviště. Prostory městské knihovny se přestavěly na MŠ a městská knihovna byla přesunuta do prostorů nově zrekonstruované budovy vedle MěÚ. Dále město disponuje základní školou, jejíž druhý stupeň, jak se nazývá druhá budova základní školy, prošel minulý rok rozšířením. Byla přistavěna kuchyň s jídelnou a několika třídami. V plánu je také výstavba nové sportovní haly, která by mimo vyučování sloužila také široké veřejnosti. Mateřská škola již kapacitou nevyhovuje a z tohoto důvodu v Kostelci vzniklo několik soukromých mateřských škol a dětských skupin, např. Kulíšek nebo Gapa.

V Kostelci fungují čtyři menší obchody s potravinami. Byla zde jedna větší samoobsluha s jídelnou a lahůdkami, která bohužel v roce 2021 vyhořela a nyní je v rekonstrukci. Jídelnu využívali téměř všichni zaměstnanci řemeslných firem, škola i mateřská škola. Po čas jejího působení byla velmi důležitá pro společnost obce, scházely se zde rodiny na společné obědy a kolegové při pauzách na oběd. Na území Kostelce se nachází několik pneuservisů, menších autoopraven, je zde opravář lodních motorů, odhadce cen motorových vozidel apod. Působí zde několik stavebních firem a obchodů, stavebních a zahradních architektů, firem na svoz kontejnerů s odpadem a mnoho dalších samostatných řemeslníků. Je zde množství drobných podnikatelů, např. kadeřnictví, kosmetický salon, pedikúra, manikúra, galanterie, železářství, bazar s nábytkem, truhlářství, vinařství, prodejna a oprava cyklistických kol, tankovací stanice. Nacházejí se zde tři restaurace, které však v této době mají otevřeno pouze přes oběd a jen pro zaměstnance z okolních firem. K velkým podnikatelům a zaměstnavatelům se řadí firma EKOCHM cosmetics a Wavin Czechia. Na území Kostelce nad Labem se nachází pohřební služba ELPIS, která má v dohledné budoucnosti v plánu vystavět moderní krematorium a moderní zázemí pro pozůstalé. Tento návrh nyní čeká na schválení. Nově je v Kostelci zbudované také kasino.

4.3.5 Volný čas a kultura

V Kostelci působí TJ Sokol, jehož sokolovny nejvíce využívají karatisté (SK karate Dragon), basketbalisté, boxeři, házenkáři, florbalisté apod. Vnějších hřišť využívají například tenisté a malí fotbalisté. Dále se zde v malé tělocvičně pořádají lekce jógy a cvičení pro děti. V Kostelci se rovněž nachází fotbalový klub (SK Labský Kostelec). Významné jsou také organizace skautů a vodáků, které pořádají pravidelná setkávání a připravují různé pochody a akce během roku. Rodiče s dětmi mohou využít nově zřízené dětské hřiště na sídlišti, či dětské hřiště za sokolovnou před lety zbudované dobrovolnými rodiči. V prostorech mimo zástavbu dlouhá léta fungovala nelegální motorkářská dráha, která byla po menší nehodě před dvěma lety srovnána se zemí. Obec by ráda vytvořila místo pro volnočasové aktivity a park. Kostelecké náměstí, které má potenciál vypadat jako městský park, v současné době představuje spíše parkoviště s kostelem uprostřed. V plánech města je také vytvoření umělého trávníku pro místní fotbalový klub.

V budově MěÚ je bývalé kinu, které se teď využívá jako divadelní sál. Nejvíce je využíváno především MŠ i ZŠ při besídkách. V plánech obce bylo zorganizovat v těchto prostorách pravidelná představení, což se konečně letos povedlo a občané tak mají možnost

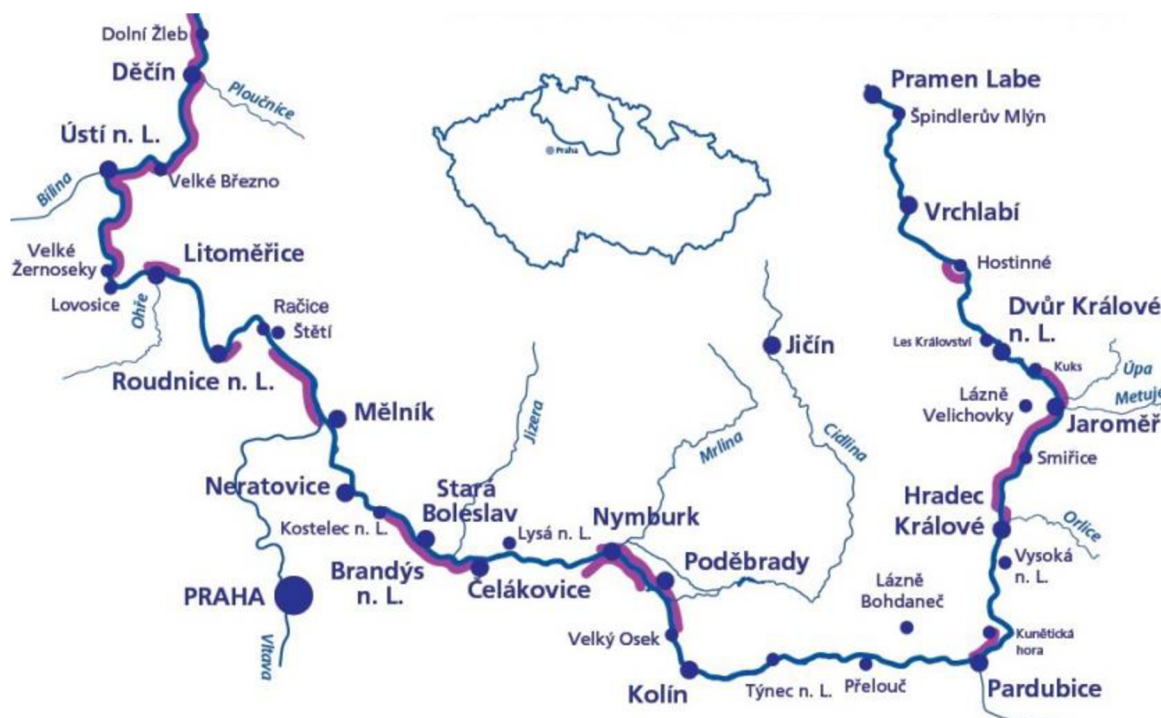
jednou za tři týdny jít „za kulturou“. V letních měsících bylo městem pořádáno také letní kino, které se mezi občany těšilo velké oblibě.

Na území Kostelce působí také myslivecké sdružení, které každoročně pořádá myslivecký ples a formou tomboly zde rozdává ulovenou zvěř. Myslivci ples nikdy nevynechali, vyjma posledních let ovlivněných pandemií.

Kostelec má také své dobrovolné hasiče, kteří pravidelně pořádají oslavu Dne dětí a zajišťují občerstvení na akcích pořádaných obcí, jako např. rozsvěcení Vánočního stromku s vystoupením různých kapel.

Kostelcem prochází cyklistická stezka kolem řeky Labe (Obrázek č. 1). U Labe je menší písčiná pláž, která je v létě okupována nejen občany města. Obec má v plánu zřídit zde zázemí pro uživatele pláže v podobě převlékacích kabin a občerstvovacího bistra s posezením.

Obrázek č. 1: Cyklostezka povodím Labe

Zdroj: labskastezka.cz; výstřižek

4.4 Charakter zástavby v obci

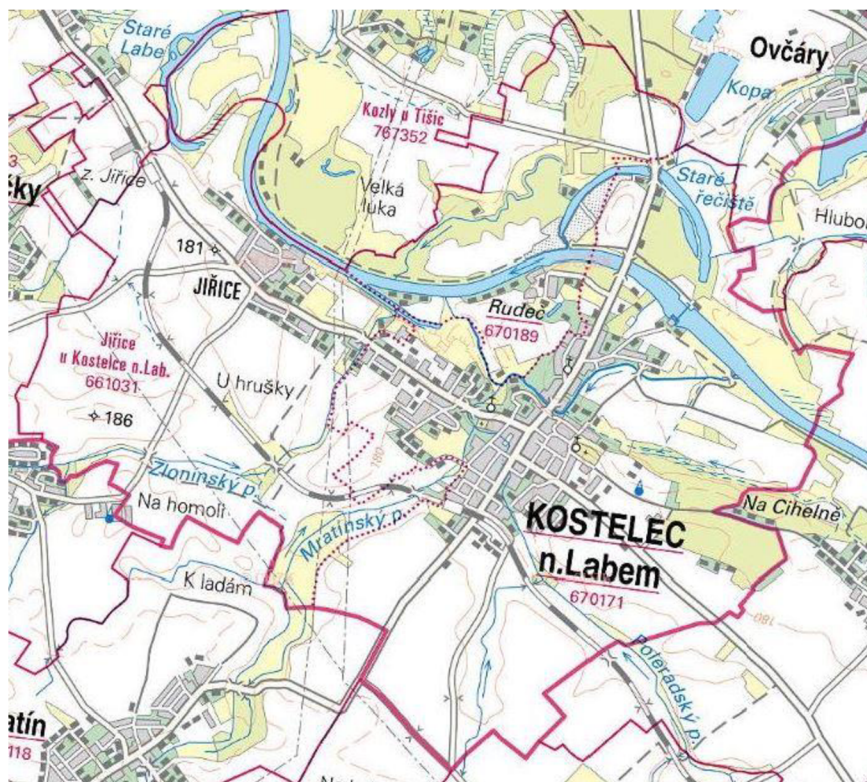
Každý, kdo projíždí Kostelcem, nemine náměstí, kterému vévodí kostel sv. Víta a kostelecká radnice. Kolem náměstí vede pozemní komunikace s nejstaršími domy po jejím obvodu. Tyto historické domy vedou po obvodu celé hlavní silnice a tvoří tak jádro Kostelce.

Z města vedou čtyři cesty. Jedna vede přes Labe, kde se nachází chatová oblast Rudeč. Druhá vede kolem starší obytné zóny, na kterou navazuje místní část Jiřice. Ostatní dvě jsou obklopeny novými obytnými zástavbami, jedna z nich je stále v dostavbě, avšak všechny domy jsou již prodány.

4.4.1 Územní plán obce

Územní plán představuje strategii města, jakým směrem se bude dále rozvíjet. Kde povolí výstavbu a kde naopak bude přáno průmyslu a zemědělství (Obrázek č. 2; Příloha č. 2). V plánu je revitalizace prostoru Hluchov, který se nachází poblíž řeky Labe a fotbalového hřiště klubu SK Labský Kostelec. Na následující roky je připraveno spoustu rekonstrukcí, ať je to rekonstrukce chodníků, náměstí, vybraných ulic či kanalizace, nebo tříd ZŠ. Revitalizace sídlištních ploch a parku kolem Husova domu, nebo rozšíření MŠ a kapacity ZŠ jsou již dokončeny. Naopak na co se čeká, je rekonstrukce objektu Skautů.

Obrázek č. 2: Území Kostelce nad Labem

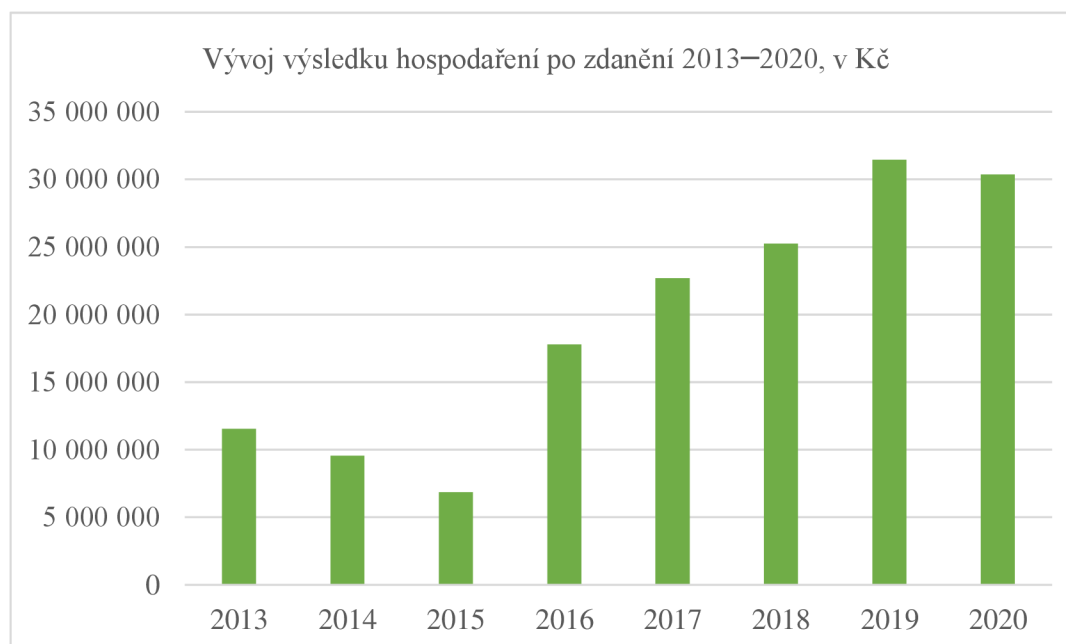

Zdroj: Katastr nemovitostí, výstřižek

4.5 Rozpočet obce

Obec se svým rozpočtem nakládá velmi střízlivě (Graf č. 8). Od roku 2013 se jí daří hospodařit s přebytkem. Během let 2016–2019 se obci podařilo dosáhnout přebytku až ve výši 31 000 000 Kč.

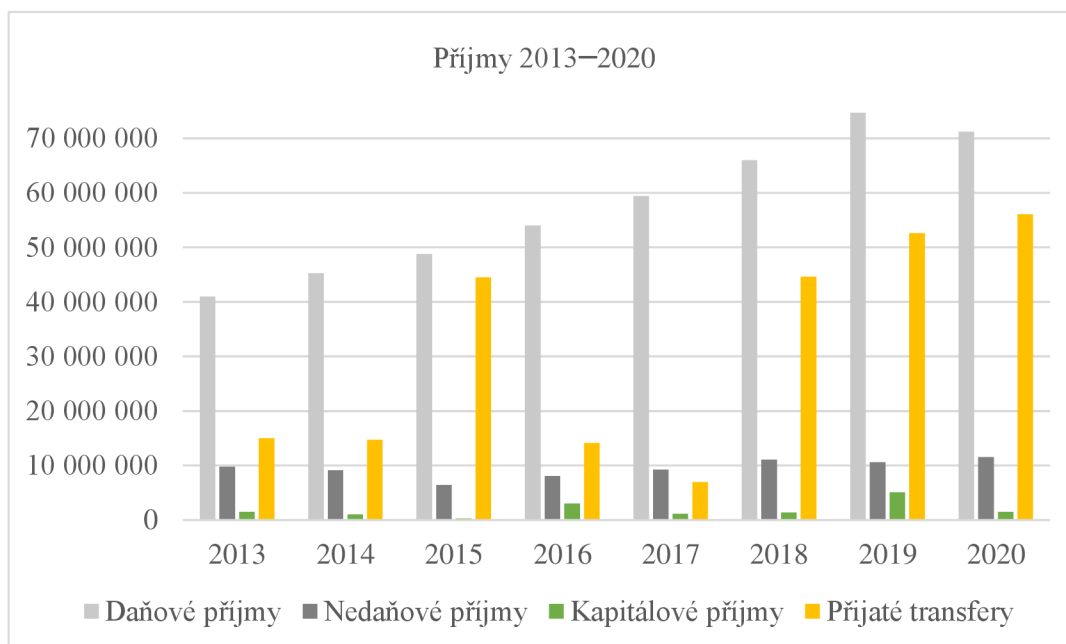
Graf č. 8: Vývoj výsledku hospodaření po zdanění 2013–2020

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem, vlastní zpracování

Příjmy obce tvoří daňové příjmy (daň z příjmů FO/ PO, daň z hazardních her, poplatek za psy, daň z nemovitých věcí), nedaňové příjmy (příjmy z prodeje zboží, z pronájmu pozemků), kapitálové příjmy (příjmy z prodeje pozemků) a přijaté transfery (investiční přijaté transfery od krajů, od obcí). Největší podíl na velikosti daňových příjmů má daň z přidané hodnoty, která v roce 2020 dosáhla až 29 000 000 Kč. Dále například daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, která sahá až do výše 14 000 000 Kč. Daňové příjmy ve sledovaných letech neustále rostou až na malý propad v roce 2020 (Graf č. 9). Nedaňové příjmy se téměř nemění. Kapitálové příjmy významně vzrostly v roce 2019. Přijaté transfery se v letech 2013, 2014, 2016 a 2017 nepohybovaly ve vysokých částkách ve srovnání s roky 2015 a 2018-2020.

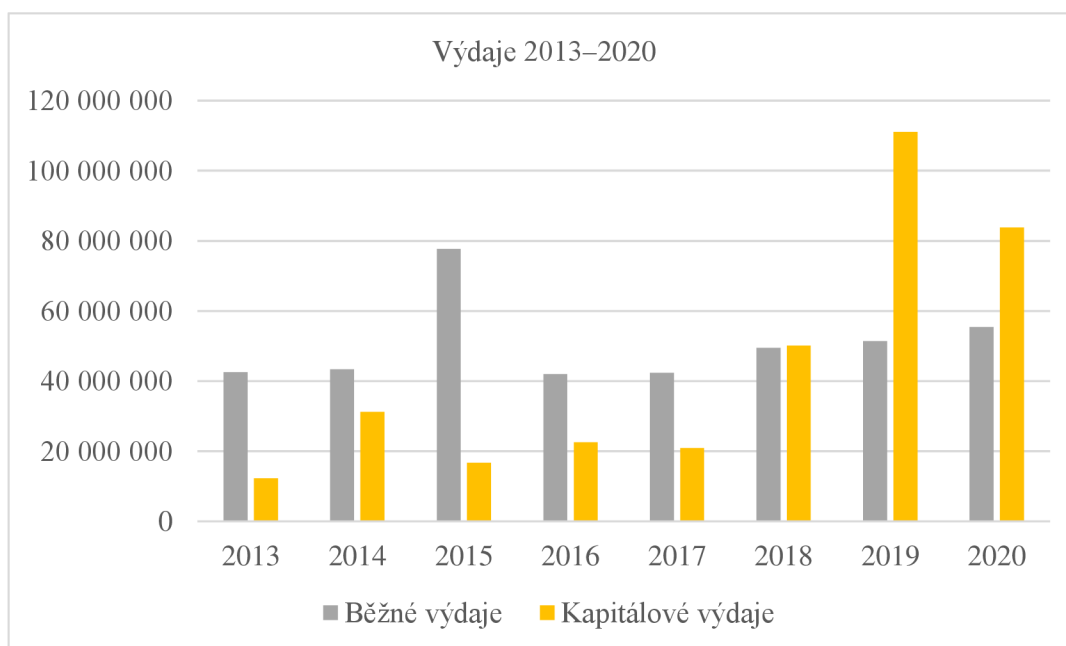
Graf č. 9: Příjmy 2013–2020

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem, závěrečné účty; vlastní zpracování

Výdaje se rozdělují na běžné a kapitálové. V běžných největší položku zastupují platby zaměstnanců, opravy a udržování. V kapitálových jsou to budovy, haly, stavby. Kapitálové výdaje v letech 2019 a 2020 rapidně vzrostly (Graf č. 10). V roce 2018 byly téměř shodné. V ostatních letech 2013–2017 vždy běžné výdaje převyšují kapitálové.

Graf č. 10: Výdaje 2013–2020

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem, závěrečné účty; vlastní zpracování

4.6 Političtí aktéři v obci

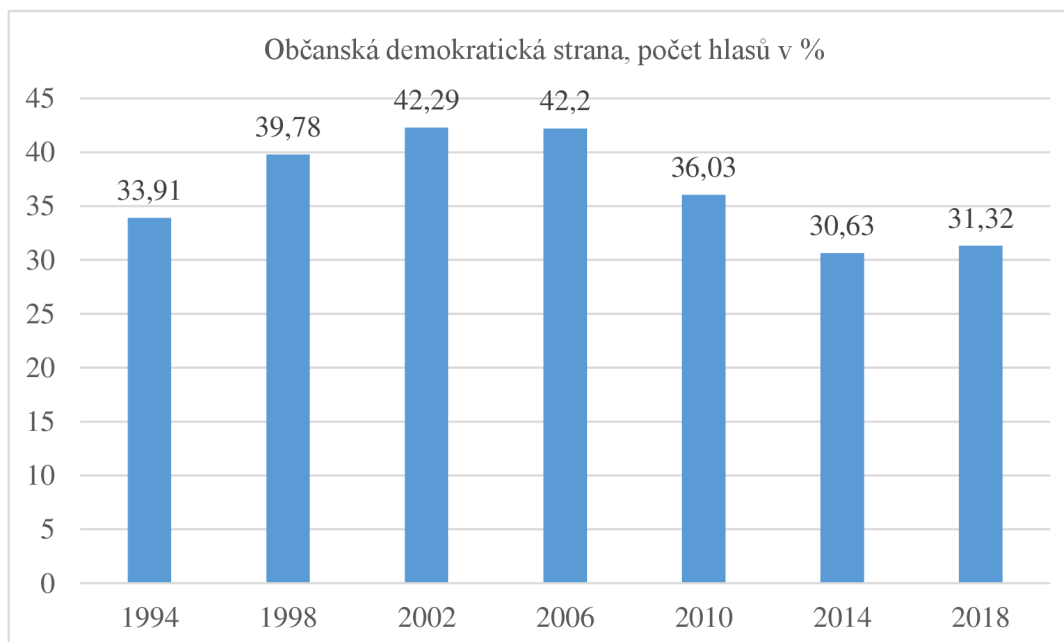
V městě Kostelci nad Labem jsou v zastupitelstvu zastoupeny jak parlamentní strany (ODS, KSČM, STAN), tak místní sdružení (SNK Kostelec – Náš domov). Přičemž v posledních volbách v roce 2018 tvořili kandidátní listiny všech parlamentních stran z 80 % kandidáti bez politické příslušnosti. Všechny strany mají kandidátky sestavené z 15 kandidátů, tudíž tolik, kolik má město zastupitelů.

4.6.1 Občanská demokratická strana

Občanská demokratická strana (dále jen ODS) působí v kosteleckých komunálních volbách od roku 1994. Již od tohoto roku se pyšní oblibou mezi občany, což je pravděpodobně díky Občanskému fóru, které v roce 1990 v Kostelci dosáhlo téměř 46 % hlasů. Podle Balíka ODS v prvních letech těžilo ze síly Občanského fóra. (Balík, 2009, s. 159).

Na následujícím grafu (Graf č. 11) je vidět vývoj počtu hlasů, které strana získávala od začátku svého působení. Nejméně hlasů (30,63 %) a pět mandátů, získala v roce 2014. Dále pět mandátů získala i v posledních volbách v roce 2018 a také v roce 1994. Ve volbách v roce 2002, na hlasy nejlepší rok za celé sledované období (42,3 %), a v roce 2006 dosáhla na mandátů sedm. Tolik „křesel“ se v těchto volbách nepodařilo získat žádné jiné straně, ani občanskému hnutí, od roku 1990, kdy stejného počtu dosáhlo Občanské fórum. Tyto dva roky (2002 a 2006) můžeme považovat za vrcholné období této strany. Na oficiálním webu této strany se v roce 2006 psalo: *ODS v komunálních volbách zvítězila ve většině statutárních obcí a městech s rozšířenou působností*. Kostelec nad Labem není ani statutární město, ani obec s rozšířenou působností, přesto si zde vede s velkým úspěchem.

Graf č. 11: Vývoj počtu získaných hlasů ODS v %

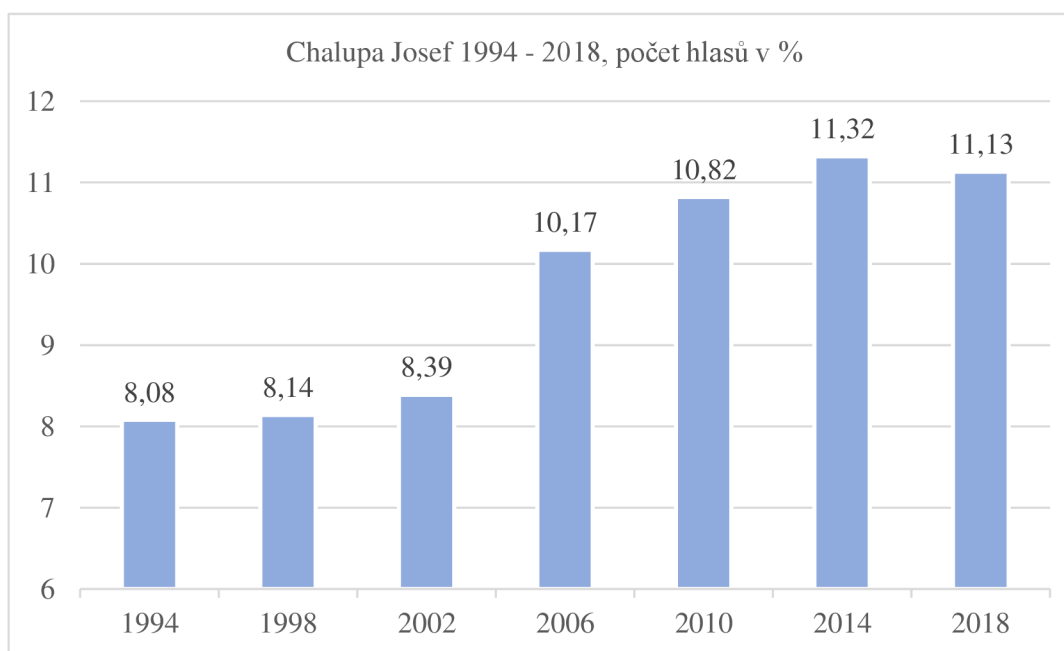

Zdroj: Volby.cz; vlastní zpracování

Politickou příslušnost k Občanské demokratické straně má také stávající starosta města Josef Chalupa, který je straně věrný již od roku 1994. Z následujícího grafu je zřetelné, že nejvíce hlasů získal v roce 2014 (Graf č. 12). Naopak nejméně získal v prvním roce, kdy ODS kandidovala. Starostou je Chalupa od roku 2006, kdy vystřídal Jiřího Králíka z KDU-ČSL (Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová se ve volbách v roce 2006 do zastupitelstva nedostala a ani nikdy poté).

Josef Chalupa také v roce 2020 kandidoval do zastupitelstev krajů, kam se však nedostal, jelikož jeho pořadové číslo na kandidátní listině bylo 39 z celkových 70. V politické kampani byl společně s Martinem Kupkou, který kandidoval na hejtmana (Příloha č. 3). Martin Kupka je starostou obce Líbeznice, které se nacházejí poblíž Kostelce.

Graf č. 12: Vývoj počtu získaných hlasů v % - starosta obce

Zdroj: Volby.cz; vlastní zpracování

Za ODS, však bez politické příslušnosti, v roce 2002 kandidoval do zastupitelstva města úřadující 1. místostarosta města Vladimír Těšínský. Těšínský už v dalších volbách v roce 2006 kandiduje se Sdružením nezávislých kandidátů Kostelec – Náš domov. V roce 2018 podepsali členové zastupitelstva z ODS a ze Sdružení nezávislých kandidátů Kostelec – Náš domov prohlášení o spolupráci a programových cílech pro volební období 2018–2022. Podle zastupitelů Kostelce to však byl pouze krok formální, jelikož obě strany spolu dokázaly spolupracovat již v minulosti. Obě strany dbají na blaho občanů a rozvoj města společně.

4.6.2 Sdružení nezávislých kandidátů Kostelec – Náš domov

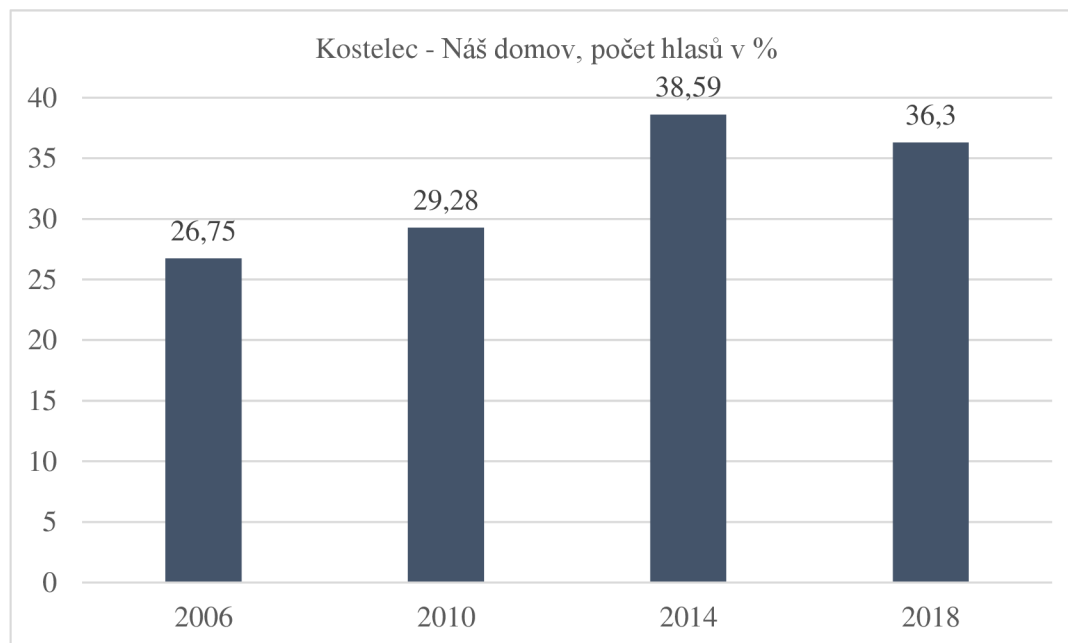
Sdružení nezávislých kandidátů Kostelec – Náš domov (dále jen NK) je nepolitické a nezávislé hnutí, které sdružuje občany Kostelce nad Labem.

„Jsme zkrátka sdružení lidí, kteří v Kostelci nad Labem žijí a kteří se ve svém volném čase dobrovolně angažují v mnoha oblastech společenského a kulturního života. Jsme občané, kterým není lhostejné, kde a jak budeme žít nejen my, ale i naši rodiče a naše děti.

Jsme tým, který vám nabízí své zkušenosti, připravené projekty a reálné plány do budoucna. “
(kostelec-nas-domov.cz).

Následující graf popisuje situaci sdružením získaných „křesel“. V letech 2006 a 2010 získali 4 mandáty a v letech 2014 a 2018 už získali mandátů 6 (Graf č. 13).

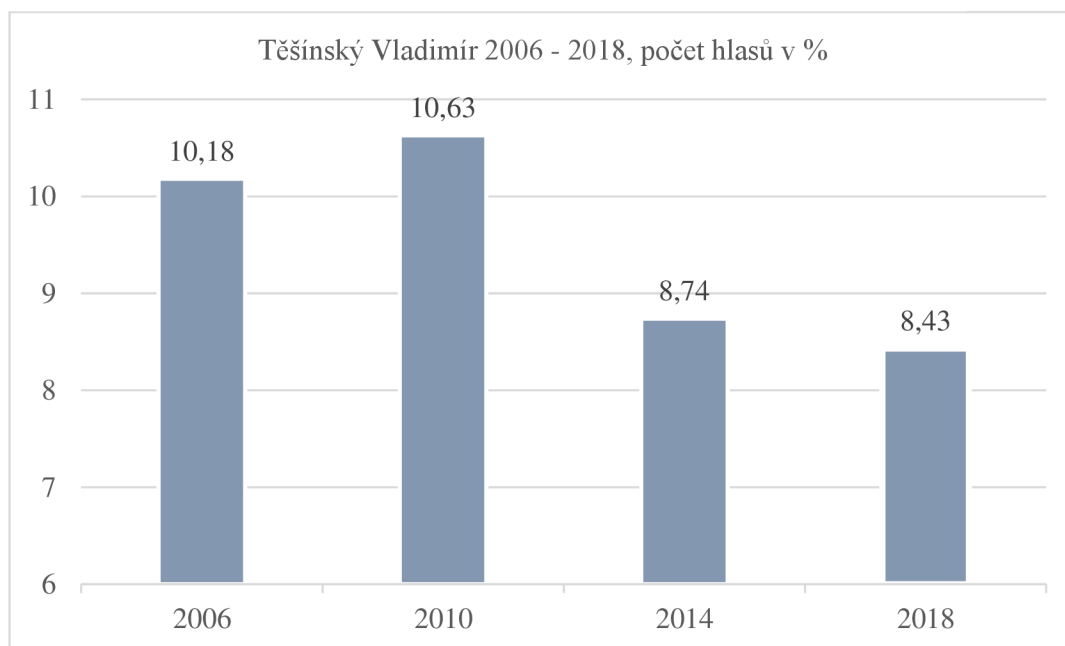
Graf č. 13: Vývoj počtu získaných hlasů NK v %

Zdroj: Volby.cz; vlastní zpracování

Nejznámější osobností této strany je místostarosta Vladimír Těšínský. Vývoj jeho získaných hlasů můžeme vidět na následujícím grafu (Graf č. 14). Největší oblibě se těšil v roce 2010 a naopak nejmenší v roce 2018, kde se i přes první místo na kandidátní listině s celkovým počtem hlasů dostal na místo druhé. Prvním v pořadí zvolení se stal Jan Havlík, který na kandidátní listině zaujímal místo druhé. Těšínský má od roku 2010, jak vidíme na grafu, klesající tendenci v počtu získávaných hlasů, což vůbec nekoresponduje s tím, co se sdružením NK pro Kostelec udělal – zasloužil se o stavbu městského infocentra a rozšíření kapacity mateřské školy.

Graf č. 14: Vývoj počtu získaných hlasů v % - místostarosta

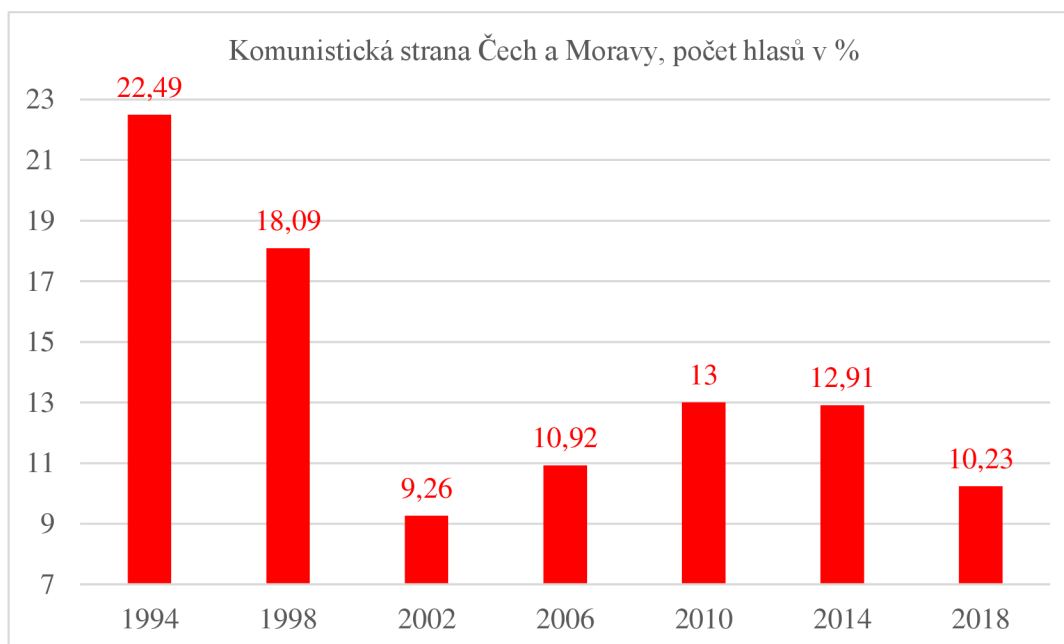

Zdroj: Volby.cz; vlastní zpracování

4.6.3 Komunistická strana Čech a Moravy

Komunistická strana Čech a Moravy (dále jen KSČM) si stejně jako ODS v komunálních volbách již od roku 1994 drží relativně stálý počet voličů. KSČM, jako jedna z mála dnešních parlamentních stran disponuje relativně stabilní stranickou základnou. „Problémem KSČM je ovšem generační podmíněnost. Dobře to lze demonstrovat na vymírání členské základny komunistů“ (Hloušek, Kopeček, 2010, s. 71). V Kostelci tento fakt dokládá stálost kandidátů za tuto stranu. Komunisté v roce 2002 zaznamenali silný propad v počtu získaných hlasů (Graf č. 15). V letech 2010 a 2014 na přední příčky kandidátní listiny umístili silnou osobnost – ženu, jejíž jméno starousedlíci dobře znají. Tímto krokem si zajistili 2 mandáty na dvě funkční období. V posledních volbách se jim podařilo získat pouze jeden mandát, který stál 196 absolutních hlasů. To je oproti roku 1994, kdy měl nejlepší kandidát hlasů 552, tj. více jak 65% úbytek hlasů. To způsobuje buď fakt, že se strana rok od roku netěší takové oblibě, nebo jak již bylo výše zmíněno, její členská základna vymírá.

Graf č. 15: Vývoj počtu získaných hlasů KSČM v %

Zdroj: Volby.cz; vlastní zpracování

4.6.4 Starostové a nezávislí

Starostové a nezávislí (dále jen STAN) figurovali v posledních komunálních volbách v roce 2018 poprvé v historii komunálních voleb v Kostelci nad Labem. Ihned se jim podařilo získat tři mandáty v zastupitelstvu. Politické hnutí STAN svou kandidátní listinu vytvořilo ze známých osobností města. Mandát získala místní podnikatelka, která na kandidátní listině zaujímala deváté místo. Tato žena vede kavárnu na náměstí, účastní se aktivit vedených místními Vodáky, doučuje a je aktivní ve školním spolku přátel školy. Dále ze sedmého místa mandát získala dcera učitelky z místní školy a ze třetího místa mandát obsadil ekonom, jehož jméno starousedlíci též dobře znají, navíc je tento kandidát velmi pečlivý a poctivý, což je o něm všeobecně známo. Z tohoto vyplývá, že voliči nepřirazovali hlasy pouze této straně, ale vybírali si jednotlivé kandidáty. Zastupitelé Starostů a nezávislých rozhodně nemají v plánu sloužit jen jedno funkční období. O další své mandáty se v příštích volbách „poperou“.

4.7 Organizační struktura obce

Město Kostelec nad Labem má zastupitelstvo složené z 15 členů. (Tabulka č. 7). Zastupitelé zasedají jednou za 3 měsíce a jejich zasedání je veřejné. Zápisy ze zasedání jsou zveřejněny na oficiálních stránkách města v sekci *úřední deska – dokumenty zastupitelstva*

města. Zastupitelstvo má pod sebou kontrolní a finanční výbor. Finanční i kontrolní výbor, zřízený zastupitelstvem, má každý po třech členech, přesně tolik, kolik je minimální počet. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady města, dodržování právních předpisů ostatními výbory, komisemi a městským úřadem na úseku samostatné působnosti, a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo (Tabulka č. 8). Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky města (Tabulka č. 9).

Tabulka č. 7: Složení zastupitelstva

Jméno a Příjmení	Funkce	Politická příslušnost
Josef Chalupa	starosta	ODS
Vladimír Těšínský	1. místopředseda	SNK
Ing. Jan Havlík, Ph.D.	radní	SNK
Ing. František Kocourek	radní	SNK
Ing. Miroslav Okluský	radní	ODS
Miroslav Beran	zastupitel	ODS
Jan Boušek	zastupitel	SNK
Mgr. Klára Haberhauerová	zastupitelka	SNK
Ing. Michal Kadlec, Dis.	předseda komise pro rozvoj města	STaN
Jiří Kalina	předseda kontrolního výboru	KSČM
Bc. Lenka Krobová	zastupitelka	ODS
Ing. Tereza Nádvorníková	zastupitelka	STaN
Lenka Štefková, Dis.	předsedkyně komise pro kulturu, sport a volnočasové aktivity	STaN
Helena Vrbová	zastupitelka	ODS
Ing. Radek Zita	předseda finančního výboru	SNK

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem

Tabulka č. 8: Složení kontrolního výboru

Kontrolní výbor	
Jméno a Příjmení	Funkce
Jiří Kalina	předseda výboru (zastupitel)
Lenka Štefková, Dis.	zastupitelka (předsedkyně komise pro kulturu, sport a volnočasové aktivity)
Daniela Soukupová	členka výboru

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem

Tabulka č. 9: Složení finančního výboru

Finanční výbor	
Jméno a Příjmení	Funkce
Ing. Radek Zita	předseda výboru (zastupitel a člen komise pro rozvoj města)
Ing. Michal Kadlec, Dis.	zastupitel (předseda komise pro rozvoj města)
Helena Vrbová	zastupitelka

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem

Výkonným orgánem zastupitelstva je Rada města složená z 5 členů, tedy nejmenšího možného počtu (Tabulka č. 10). Skládá se ze starosty, místostarosty a dalších členů rady, kteří jsou voleni z řad zastupitelstva obce. Jejich schůze jsou neveřejné a konají se jednou za čtrnáct dní. Rada města má na starost připravovat návrhy pro jednání zastupitelstva obce. Stejně jako zastupitelstvo, tak i rada musí ze své schůze pořídit zápis o schůzi. Tento zápis je uschován na MěÚ v Kostelci k nahlédnutí členům zastupitelstva města. Další organizační složkou města je Komise pro rozvoj města (Tabulka č. 11) a Komise pro kulturu, sport a volnočasové aktivity. Komise jsou zřizovány radou města, které mají za úkol pomáhat jí ve věcech, kvůli kterým byla komise zřízena.

Tabulka č. 10: Složení rady obce

Jméno a Příjmení	Funkce	Politická příslušnost
Josef Chalupa	starosta (zastupitel a člen rady)	ODS
Vladimír Těšínský	I. místostarosta (zastupitel)	SNK
Ing. Miroslav Okluský	radní (zastupitel)	ODS
Ing. František Kocourek	radní (zastupitel)	SNK
Ing. Jan Havlík, Ph.D.	radní (zastupitel)	SNK

Zdroj: Oficiální web Kostelce nad Labem

Tabulka č. 11: Složení Komise pro rozvoj města

Komise pro rozvoj města	
Jméno a Příjmení	Funkce
Ing. Michal Kadlec, Dis.	předseda komise (člen finančního výboru, zastupitel)
Ing. Jan Havlík, Ph.D.	radní (zastupitel)
Ing. Miroslav Okluský	radní (zastupitel)
Ing. Radek Zita	zastupitel (předseda finančního výboru)
Bc. Alena Kulmanová	členka komise

Zdroj: Oficiální web Kostelce nad Labem

Zastupitelstvo města schválilo dne 22. 6. 2020 dokument, vypracovaný poradenskou společností B&P Research s.r.o., o plánu rozvoje sportu města na období 2020-2030. Jelikož město není schopno financovat větší projekty samo, je zapotřebí pro naplnění plánu rozvoje sportu získat dotace. Systém jejich rozdělování má na starost Komise pro kulturu, sport a volnočasové aktivity (Tabulka č. 12). Rozdělování i jenom sebemenších prostředků může nabývat silného politického charakteru, pokud se obec např. potýká s občasným nedostatkem financí (Kubálek, Bubeníček, 2010, s. 31).

Projektové záměry města spočívají ve výstavbě školní tělocvičny (sportovní haly, která bude sloužit nejen žákům místní školy, ale také veřejnosti). Dalšími ze záměrů jsou rekonstrukce hřiště v Jiřicích, rekonstrukce objektu u Labe (dlouhodobě pronajímaného Skauty), rekonstrukce dětských hřišť ve městě, rekonstrukce sokolovny (především budovy a vnitřních prostor) a rekonstrukce fotbalového stadionu, zejména jeho zázemí. Dále se bude město podílet na rozšiřování sítě cyklostezek a jejich údržbě.

Tabulka č. 12: Složení Komise pro kulturu, sport a volnočasové aktivity

Komise pro kulturu, sport a volnočasové aktivity	
Jméno a Příjmení	Funkce
Vladimír Těšínský	1. místopředseda (zastupitel)
Ing. František Kocourek	radní (zastupitel)
Mgr. Klára Haberhauerová	zastupitelka
Bc. Lenka Benešová	členka komise

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem

4.8 Analýza volebních výsledků

4.8.1 Volby 2006

Komunální volby v roce 2006 se konaly ve 4 volebních okrscích. Volební účast byla 44,21 %. Počet odevzdaných a vydaných obálek se lišil o jednu. Do těchto voleb kandidovalo 5 subjektů, z toho 4 nich se dostaly do zastupitelstva. KSČM získalo o jeden mandát méně než v loňském roce, do zastupitelstva se tedy dostalo se dvěma křesly, avšak zastupitelé Kalina a Šuda zůstávají (Tabulka č. 13). KSČM svoji kandidátní listinu oproti minulým volbám pozměnilo a Kalinu povýšili na 2. místo, zatímco Šudu sesadili na 4. místo. Fakt, že se dostali do zastupitelstva, nasvědčuje velkému počtu preferenčních hlasů i přes změnu startovací pozice. ČSSD získalo také dva mandáty a do zastupitelstva poslalo Nováka a Mocovou. Novák je v čele kandidátky, ale Mocová zaujímá 5. místo. Mocová je učitelka

v místní MŠ, mezi obyvateli, i dětmi, se těší velké oblibě, není proto překvapující, že se do zastupitelstva dostala z této pozice s 4% náskokem od Nováka. ODS získala mandátů 7. Stálíci je Chalupa, Okluský, Vobořil, Šulc a Černý. Nově je doplnili Vrbová a Beran. Ostatní se proměnily. SNK Kostelec – Náš domov dosáhlo na 4 mandáty. Kandidát Kocourek, správce TJ Sokol, získal dost preferenčních hlasů, aby přeskočil Těšínského v čele tabulky. Kandidát Krob také získal převahu a posunul se o jedno místo výše, čímž se dostal do popředí před Soukupovou, jejíž výchozí pozice do voleb byla 3. místo. Je to vůbec první rok, kdy Kostelec – Náš domov kandidoval do komunálních voleb. KDU-ČSL mělo ještě ve volbách v roce 2002 mandáty 3 a bylo navrhuje stranou Mocové, která za jejich stranu seděla v zastupitelstvu. V těchto volbách KDU-ČSL bohužel neuspělo.

Tabulka č. 13: Výsledky komunálních voleb v roce 2006

Kandidátní listina	Počet hlasů absolutní	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Komunistická strana Čech a Moravy	1740	10,92	2
Česká strana sociálně demokratická	2341	14,69	2
Občanská demokratická strana	6723	42,2	7
SNK Kostelec – Náš domov	4262	26,75	4
Křesťanská demokratická unie-Československá strana lidová	865	5,43	0

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz; vlastní zpracování

4.8.2 Volby 2010

Volby 2010 se opět konaly ve 4 volebních okrscích. Volební účast byla tentokrát 47,79 %, téměř o 4 % více jak volby předchozí. Ve volbách 2010 už KDU-ČSL nekandiduje (Tabulka č. 14). Naopak se zde poprvé ukazuje strana TOP 09, která ihned získává 2 mandáty. Do zastupitelstva voliči posílají Matochu ze 4. místa a kandidáta z čela tabulky. ODS si drží svoje postavení s největším počtem hlasů, i když oproti minulému roku je to o jeden mandát méně. Do zastupitelstva usedají opět známá jména, s výjimkou Šulce, který má bohužel 7. místo na kandidátní listině. Velké oblibě se těší Beran, který se počtem hlasů umístil před svého kolegu z druhého místa. Také Vrbová díky voličům přeskočila své dva

kolegy a ze svého 6. místa na kandidátce se vyhoupla na 4. místo. Kostelec – Náš domov si udržel své 4 mandáty i své zastupitele z minulého období, ačkoli tentokrát nebylo rozdáno příliš preferenčních hlasů, jelikož nikdo při sčítání nezměnil svoji výchozí pozici. ČSSD získalo bohužel už jenom jeden mandát, který obsadila Mocová z druhého místa. Opět jí sympatie u široké veřejnosti vynesly funkci. KSČM má opět své dva mandáty i zastupitele Kalinu, který se stal lídrem listiny. Druhý mandát obsadila Klabíková, která se ujala 2. místa na kandidátce.

Tabulka č. 14: Výsledky komunálních voleb v roce 2010

Kandidátní listina	Počet hlasů absolutní	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Česká strana sociálně demokratická	1353	7,82	1
SNK Kostelec – Náš domov	5067	29,28	4
Občanská demokratická strana	6235	36,03	6
TOP 09	2402	13,88	2
Komunistická strana Čech a Moravy	2250	13,00	2

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz; vlastní zpracování

4.8.3 Volby 2014

Účast v komunálních volbách v tomto roce byla 38,78 %. Téměř o 10 % méně než ve volbách předchozích. Propad nastal i ve volební účasti celorepublikové, kde se to projevilo v rozdílu pouze zhruba 5 %.

Poprvé zde kandiduje strana ANO 2011, která nahradila TOP 09 i s jejími dvěma mandáty (Tabulka č. 15). Za ANO je v zastupitelstvu Nováková a Šulc z čela listiny. Nováková přeskočila lídra tabulky o celých 65 hlasů. ODS oproti minulému období ztrácí jeden mandát a ze stálice se do zastupitelstva nedostala Vrbová kvůli 6. místu a Vobořil kvůli svému výchozímu 12. místu. Naopak se zde nově objevuje Nedorost, který s Beranem přeskočili každý svého kolegu a zaujali tak 2. a 3. místo v tabulce. Tyto volby přály sdružení nezávislých kandidátů Kostelec – Náš domov, jelikož oproti předchozímu roku dostali mandátů 6. Stejně jako v loňském roce vstupuje do zastupitelstva prvních 6 členů kandidátní

listiny. KSČM si drží své 2 mandáty a své dva zastupitele z posledního období Kalinu a Klabíkovou.

Tabulka č. 15: Výsledky komunálních voleb v roce 2014

Kandidátní listina	Počet hlasů absolutní	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Občanská demokratická strana	4740	30,63	5
ANO 2011	2764	17,86	2
SNK Kostelec – Náš domov	5972	38,59	6
Komunistická strana Čech a Moravy	1998	12,91	2

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz; vlastní zpracování

4.8.4 Volby 2018

Volební účast v komunálních volbách v roce 2018 byla 42,06 %. O 3 % více než ve volbách 2014. Celková volební účast v ČR se pohybuje kolem 47 %. Opět je mezi celorepublikovou a kosteleckou volební účastí rozdíl 5 %, jako tomu bylo ve volbách loňských. V budoucích volbách se potvrdí, zda se nejedná o nastupující trend.

KSČM v těchto volbách oslabuje a ztrácí jeden mandát a zastupitelku Klabíkovou. ODS má stejných 5 mandátů (Tabulka č. 16). Změny nastaly v její kandidátce, na 9. místo byla přidána Krobová, která se díky voličům vyhoupla na celkové 2. místo. Beranova výchozí pozice se zlepšila o jedno místo. Opět se zde objevuje Vrbová, které byla pozice také změněna a kandidovala tak ze 4. místa. Kostelec – Náš domov má svých obvyklých 6 křesel. Lídr kandidátky Těšínský se s finálním počtem hlasů propadl na 2. místo. Havlík, který si s Kocourkem prohodil svou výchozí pozici na kandidátce, se díky hlasům dostal na první místo. Nově zde kandiduje také STAN, který ihned obsadil 3 křesla. Největší počet hlasů získal kandidát ze třetího místa Kadlec, další místo s největším počtem hlasů obsadila kandidátka s výchozí pozicí 9. místa podnikatelka Štefková. STAN trojici zakončuje Nádvořníková, jejíž pozice vycházela ze 7. místa. Nádvořníková obdržela nejméně hlasů, téměř o 100 hlasů méně než Kadlec.

Tabulka č. 16: Výsledky komunálních voleb v roce 2018

Kandidátní listina	Počet hlasů absolutní	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Občanská demokratická strana	5515	31,32	5
STAROSTOVÉ a NEZÁVISLÍ	3903	22,16	3
SNK Kostelec – Náš domov	6392	36,30	6
Komunistická strana Čech a Moravy	1801	10,23	1

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz; vlastní zpracování

4.9 Analýza rozhovorů

Rozhovory byly vedeny se zastupiteli obce, zastoupeny jsou zde všechny politické subjekty, které se v zastupitelstvu nacházejí. Je zde charakterizován vývoj a charakter obce, styl místní politiky a budoucí cíle stávajících zastupitelů. Také je zde věnován prostor problémům obce, konfliktům a případným konfliktním liniím očima členů zastupitelstva.

4.9.1 Vývoj a charakter obce

Kostelec je periferií Prahy. Nachází se necelých 12 km od ní. Autem je to zhruba 20 minut. Na tento fakt každý nahlíží jinak. Jedni si myslí, že to obci neprospívá: „je velké problém, že máme za sebou Prahu“ (Sára), naopak někdo to vidí jako pozitivum: „můžu vždycky sednout na bus a jsem tam za chvíli. Nebo autem, když je třeba udělat nějaký větší nákup, nebo zajet do OBI třeba“ (Matouš). Moderním trendem se stalo, že se rodiny, především mladé rodiny s dětmi, stěhují do periferií Prahy, kde si mnohdy rekonstruují staré domy, nebo využívají nově vystavených satelitních čtvrtí. „Myslím si, že na krajích obce vyrůstá spousta satelitních čtvrtí, takže to tak jako leckdy připomíná noclehárnu“ (Sára). Bohužel tento pohled nezastává sama „Kostelec bylo dříve město, který si jen tak nemusel opustit, bylo tady fakt všechno. Teď tu není nic a všichni jenom na noc se vyspat a frnk pryč“ (Helena).

„Dřív to bylo město starých lidí, teď se sem nastěhovalo hodně moc mladejch. Takže je to tak jako takový oživenější, je tady mnohem víc lidí v poslední době. V posledních 10

letech se hodně rozrůstá Kostelec. Ale spíš si myslím, že je to takový klidný město. Spíš klidový.“ (Sára)

4.9.2 Problémy obce

Většina dotazovaných se shoduje na nedostatečné kapacitě MŠ i ZŠ, z důvodů větší míry přistěhovalectví. Také je místní škola spádovou pro okolní vesnické školy, které jsou často jen do 5. třídy. Helena k tomu ještě dodává: „součástí té školy by měla být ještě tělocvična“. Na tělesnou výchovu škola využívá malou tělocvičnu, která se nachází v prvním patře budovy školy. V teplém období mohou učitelé využívat i venkovních prostorů s fotbalovým hřištěm, běžeckým oválem a místem na volejbal. V zimě a v chladných dnech se tělesná výchova stává složitou záležitostí. „Děcka nemají kam chodit cvičit. Musejí docházet do sokolovny, což je přes celý město“ (Sára). Někdy sice vypomůže TJ Sokol, ale ten své služby musí rozložit i mezi širokou veřejnost a pravidelné kroužky. Doslova se na sokolovnu stojí fronta. Před rokem byla možnost využívat také prostory tělocvičny v místních kasárnách. To už nyní není možné z důvodu špatného fyzického stavu střechy. (Rozhovory se zastupiteli)

„Nedostatečnou se stane čistička vody v následujících letech, pokud bude růst obce takový, jaký byl doted“ (Marek). Kvalita pitné vody je mezi občany také často diskutované téma, někomu se zdá, že je kostelecká voda až příliš tvrdá. Najdou se občané, kteří tento problém řeší po svém: „už roky máme doma nainstalovaný takový ten změkčovací filtr“ (Helena).

Kostelec má také poměrně nepřehledné webové stránky. Design je hezký, nový, ale funkčnost nulová. „Webové stránky, no tak to je taky kapitola sama pro sebe. Jsem říkal na zastupitelstvu jednou, jak je to naprd a že by se s tím mělo něco udělat. No a udělalo se, změnil se jenom design“ (Marek). Například vyhledávání nefunguje tak, jak by u takhle velkých stránek fungovat mělo. Než se občan dostane k informacím, které potřebuje a hlavně které hledá, zabere mu to uživatelsky nepřijatelnou dobu. „Mám víc jak jednu A4 poznámek k těm webovkám, je tam ohromný potenciál na tom, co by se dalo vylepšit“ (Lukáš).

„Problémy obce. No tady jich je spousta. Ale největší asi není. Je tady spousta věcí, který se dají zlepšit. Třeba současný vedení tady vůbec neusiluje o to, aby se občané nějak participovali, aby se do něčeho nějak zapojovali, nebo o něčem spolurozhodovali.“ (Lukáš)

V posledních letech se Kostelec potýkal s nedostatkem dotací od kraje. Dotace přicházely z jiných institucí, jako například od Ministerstva pro místní rozvoj. V posledních letech se však situace zlepšila a Kostelec se může těšit na lepší časy. „Vztahy s krajem teď už dobrý, jelikož se tam vystříдалa politická participace, teď je tam ODSka“ (Lukáš). Komunikaci s krajem zastává jen starosta. „Pan starosta se zná s nějakýma těma představitelma na tom kraji, tak si myslím, že je to lepší, než to bylo. Protože když tam bylo ANO, tak podporovali víc ty jejich“ (Marek). Starosta Kostelce také v posledních krajských volbách usiloval o mandát na krajském zastupitelstvu, avšak bezúspěšně.

4.9.3 Konflikty obce

V současnosti obec nemá žádný konflikt, který by společnost rozděloval. Nebo který by vytvářel nové strany, které by následně šly proti sobě v komunálních volbách. Co by se ale v budoucnu mohlo změnit, je angažovanost v politice nově přistěhovaných, kteří mají pocit, že se obec nedostatečně věnuje svému chodu. Naneštěstí pro ně to bude bohužel dlouhá cesta, než ve volbách uspějí, nebo než se minimálně dostanou do podvědomí občanů. Občané Kostelce nevolí podle volebního programu a příslušnosti k politické straně, ale volí známé osobnosti a jména, která pro Kostelec něco udělali. Svě o tom ví také Lukáš, který je znám díky své angažovanosti v místních organizacích.

„Já než jsem kandidoval, tak jsem si spoustu věcí nedokázal představit, jak vypadá v praxi a ono pak, když posloucháte, co všechno je tam za úskalí, nebo co je všechno jenom potřeba k té rekonstrukci, tak je toho daleko víc, než jste si na začátku mysleli a je to zpravidla daleko dražší“ (Lukáš).

4.9.4 Styl místní politiky

Na otázkách pokládaných ke stylu místní politiky, se všichni shodovali. Informátoři uváděli, že ve většině případech se zastupitelstvo shoduje. Kdy se neshoduje, je v raných fázích debat, kdy na zasedání přijde nepřipravený člen. Po pečlivém projednání ale i nepřipravení dávají za pravdu připraveným. „Já si to všechno obejdu, když se má projednávat něco, abych věděl. Nebudu přece rozhodovat o něčem, co jsem viděl jenom na papíře. Ale tak takhle to dělám já, je tam někdo, kdo ani neví, která bije“ (Lukáš).

Příslušnost k politické straně nebývá v zastupitelstvu důležitá. Členové se rozhodují podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Konají jen to nejlepší pro své město. „Já to město mám rád, fakt že jo“ (Lukáš). Celému složení zastupitelstva i kandidátům, kteří o tento mandát usilovali ve volbách, jde především o jedno – o blaho Kostelce a jejich občanů. Nikdo z dotazovaných ani nenaznačil, že by to měl někdo jinak. Místní politici jsou něco jako elita města. Jsou voleni na základě preferencí svých voličů a jejich oblibě směrem k nim. Sami zastupitelé se nevidí jako honorace města, nepřístupují ke svým voličům s nadřazeností, ba naopak jsou to úplně obyčejní lidé, co tuto práci vykonávají jako “něco navíc“ co jde udělat ke zlepšení prostředí, kde žijí. (Rozhovory se zastupiteli)

„Ona je ta práce docela náročná na čas a taky když vás lidi znají, tím myslím svoje voliče, tak se vám nedělní procházka protáhne, protože se s každým zakecáte samozřejmě. No prostě, kdo by to chtěl dělat, aniž by chtěl v Kostelci něco zlepšit“ (Jan).

Na první pohled, když se někdo podívá na politické složení zastupitelstva a rady, si může myslet, že zde funguje koaliční uspořádání. Jenže to tak vypadá opravdu jen navenek. „V radě sedíme my, protože to nikdo nechce dělat a taky jsme tam nejdíl ze všech co tam teď jsou. A taky jsme asi nejstarší. Kdyby to další volby chtěl dělat někdo šikovnej, tak mu tu ruku klidně zvednu“ (Jan). V aktuálním funkčním období jsou v zastupitelstvu zastoupeny všechny generace a je zde také nejvíce žen za celé sledované období. Z rozhovorů bylo znát, že si to členové uvědomují. „Jsme tam vlastně my, za ty jako mladší a pak ta stálice z ODSky spíš za ty starší. Máme se od sebe co učit, aspoň teda já od nich jo“ (Sára). Nelze říci, zdali za zvýšený počet žen v zastupitelstvu mohou celorepublikové kampaně neziskových organizací, či dobrý výběr nových tváří a jejich umístění na kandidátce.

Město Kostelec má dokonce také občany, kteří se kandidování a mandátu dlouhá léta vyhýbají, ale na pravidelná zasedání chodí a nenechají si je ujít. Většinou jde o starší občany. Zřídka kdy se zde objeví mladá generace, která si zde odškrťává povinnou účast do školy.

„Chodí sem pán, který prej už odmít několik návrhů, aby kandidoval. On to má rád sem chodit a debatovat s náma. Vždycky je to, jako kdyby přišel nějaký uctíváný stařešina. Je chytřej a taky toho hodně zažil, takže jeho připomínky jsou super, umí taky dobře argumentovat“ (Helena).

Většina zastupitelů se na kandidátky dostala jako „slepý k houslím“. Buďto byli osloveni přímo voliči, nebo byli přemluveni kamarády, kteří již za nějakou stranu kandidovali. Volební kandidátní listiny se sestavují tak, že se úspěšní kandidáti z předchozích let posouvají na lepší příčky a jejich místa obsazují buď staří členové, kteří ještě nemají chuť odejít, nebo se hledají noví. Noví kandidáti se hledají tak, že se obcházejí osobnosti, které jsou zároveň přátelé stávajících kandidátů a zároveň v Kostelci mají takové zaměstnání, díky kterému bude jejich jméno na kandidátce rezonovat. Většina politických aktérů v obci má jméno staré po několik generací, tudíž se udržují kontakty i potencionální voliči. Většina dotazovaných vypověděla, že Kostelec nemá žádné vyhraněné a identifikovatelné skupiny, které by se angažovaly v místním politickém dění. V Kostelci působí dobrovolní hasiči, skupina baráčníků, MOV Střelka, Skauti a Vodáci. Nikdo z nich ale na politickém dění nemá zájem participovat. (Rozhovory se zastupiteli).

4.9.5 Budoucí cíle a přání zastupitelů

„Já bych si přála, aby se tady do podnikání vrhlo více menších podnikatelů. Je to těžký, já vím. Nám s tátou trvalo několik let, než se k nám lidi naučili chodit. Ale přála bych si, aby se tady dařilo i vícero menším obchůdkům. Bylo by to fajn, přece jenom to tady tak dříve vypadalo“ (Sára).

Většina dotazovaných by si přála, aby si Kostelec udržel svůj ráz klidného města. Tyto odpovědi však nekorrespondují s tím, co by si přáli občané především mladších generací. Podle nich je Kostelec „koncem světa“. Dalším poměrně diskutovaným tématem jsou doktoři.

„Můj cíl je dostat sem víc doktorů. Protože ty tu nejsou. Zvětšit to středisko nějakým způsobem. Zubař by byl potřeba aspoň ještě jeden, pediatr taky, co vím takhle od mamín, tak jeden je opravdu málo“ (Helena).

„Přál bych si, abychom se přiblížili standardům 21. století, abysme nebyli tak jako chátrající“ (Lukáš).

Kostelec se pro své občany snaží vymýšlet různé akce po celý rok. V létě se jedná o letní kino, přes zimu pak divadelní představení a ples. Celoročně jsou nabízeny zájezdy,

většinou starším generacím a nesmíme opomenout setkání Kostelců. Podporovat dění ve městě se snaží také finančně, když přispívá dobročinným organizacím na jejich akce. Několik zastupitelů si povzdechlo, že je těžké na akce pořádané městem, občany nalákat. V Kostelci funguje místní rozhlas, kterým jsou na podobné akce občané vyzívání. Kostelec vydává také svůj měsíční zpravodaj, kde občany spravuje o dění za uplynulý měsíc a informuje o akcích budoucích.

„Když už se snažíme ve městě pro lidi něco dělat, když si teda stěžují, že tady nic není, tak by na ty akce taky mohl někdo chodit. Třeba v létě, jak bylo to letní kino, jednou nebylo takový teplo a skoro nikdo nepřišel. Přitom by stačilo si vzít jenom mikinu a deku. Tak bych si asi přál, aby se lidi víc účastnili“ (Marek).

„Já bych si moc přál, aby to tu zůstalo normální. Nějaký problémy tady jsou, ale ne žádný radikální, kvůli čemu by se lidi stěhovali pryč. Vlastně bych si přál, aby lidi zůstaly normální“ (Jan).

5 Závěr

Cílem bakalářské práce, psané formou případové studie, bylo popsat faktory ovlivňující formování orgánů místní samosprávy. Práce byla rozdělena do dvou částí. První část se skládá z teoretických východisek, která vymezují základní pojmy související s danou problematikou. Druhá část, praktická, se zabývá konkrétním případem, tedy studií obce Kostelec nad Labem.

V praktické části je představena základní charakteristika obce, její historie a demografické údaje, které jsou doplněny o grafy dokreslující vývoj obyvatelstva v letech a podle různých kritérií. Pasáž s demografickými údaji je také doplněna o graf volební účasti v průběhu let, která, jak se analýzou ukázalo, nesouvisí s vývojem počtu obyvatel. Dále bylo zapotřebí analyzovat socioekonomickou aktivitu, jakožto nezaměstnanost, služby a podnikatelské subjekty, infrastrukturu, nebo kulturu a volný čas. Krátce je v této části analyzován rozpočet obce, jeho výsledky hospodaření, příjmy a výdaje. Představena je zde také stávající organizační struktura a územní plán.

Kostelec nad Labem leží ve Středočeském kraji v okrese Mělník. Vzdálenost do Prahy je necelých 12 km, což se podepsalo na místní ekonomice. Dříve byl Kostelec relativně soběstačným městem, místní obyvatelé zde žili v komunitách a dařilo se obchodu. V posledních letech ale občané musejí za občanskou vybaveností do okolních měst, své domovy využívají jen pro přespání, zatímco do práce a za nákupem dojíždějí mimo hranice Kostelce. Charakter obce je tedy spíše spádový s nádechem noclehárny. Jelikož se v Kostelci nachází jen základní škola, většina žáků po jejím absolvování za dalším vzděláním musí dojíždět do okolních měst. Práci si většina obyvatel hledá také mimo území Kostelce, poněvadž zde kromě dvou větších firem a několika drobných podnikatelů není trh s prací příliš veliký.

Úkolem této práce bylo mimo jiné zhodnotit situaci komunálních voleb a jejich politických aktérů. Kostelec nad Labem se se svým počtem obyvatel neřadí ani mezi malé obce, ani mezi velká města. Jeho lokální politické stranictví není tedy tvořeno pouze z parlamentních stran, ani pouze z místních nezávislých sdružení, nýbrž je průnikem obou. Nezávislé sdružení Kostelec – Náš domov si v posledních dvou funkčních obdobích získal u občanů oblibu a společně se stranou ODS tvoří elitu komunálních voleb. Analýzou volebních výsledků bylo zjištěno, že občané Kostelce nedbají na příslušnost kandidátů k politickým stranám, dokonce ani kandidáti sami se nestávají plnokrevnými straníky, ale

využívají možnosti kandidovat bez politické příslušnosti. Již několik let se v zastupitelstvu drží stejní kandidáti a nových se zatím příliš neuchytilo, což svědčí o relativně stálé základně voličů. Zájmové skupiny, ani podnikatelské subjekty, nemají zájem na politickém dění nějak participovat, či do něj nějakým způsobem zasahovat.

V rámci praktické části taktéž proběhl sběr dat formou strukturovaných rozhovorů s vybranými informátory, z jejichž odpovědí po zpracování vyplývá, že místní samospráva zde v posledních letech funguje na základě konsensuálního rozhodování. Členové zastupitelstva vždy hlasují v nejlepším zájmu obce a nikoli v zájmu strany či sdružení. Jednotliví členové politických stran a nezávislých sdružení mezi sebou nemají žádné trvalé konflikty, které by podmiňovaly jejich chování a přístup k výkonu své funkce. Jedna z konfliktních situací, která se za dlouhou dobu v Kostelci vyskytla, se týká výstavby krematoria za obytnou zónou. Konflikt nastal v době, kdy žadatel o výstavbu nedodržel městem stanovená pravidla a k tomu ještě šířil nepodložené a zavádějící informace mezi občany, což vyvolalo vlnu vzdoru a podpisovou akci. Nyní si město nechává vypracovat posudky a s žadatelem jedná sám pan starosta.

Situace kolem koalic zde potvrzuje Jüptnerovu studii (2004) o obcích menší střední velikosti, avšak s tím rozdílem, že strana, která je v zastupitelstvu první volební období, své schůze pro členy strany pořádá, a zastupitelé mají možnost se na nich připravit na budoucí zastupitelská zasedání. Koalice zde mají neformální charakter, podle Balíka jsou všestranné (Balík, 2009) a podle Jüptnera se jedná o superkoalice (Jüptner, 2004).

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Literatura

- BALÍK, Stanislav. Radniční koalice po komunálních volbách 2006. In: *Středoevropské politické studie (CEPSR)* [online]. 2008. Roč. 10, čís. 1.
- BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-.
- BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.
- BIRMINGHAM, Robert L. (1970) "N-Person Game Theory: Concepts and Applications, by Anatol Rapoport," *Indiana Law Journal*: Vol. 45 : Iss. 4 , Article 8.
- BUBENÍČEK, Václav a Michal KUBÁLEK. *Konfliktní linie v malých obcích*. *Acta Politologica* 2, 3, 30–45., 2010.
- ČMEJREK, Jaroslav a Jan ČOPIK. *Veřejná správa*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2016, 152 s. ISBN 978-80-7394-578-7.
- ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA. *Základy veřejné správy*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3.
- ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPIK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Markéta LUHANOVÁ. *Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia*. Praha: Credit, 2004. ISBN 978-80-213-1157-2.
- ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. Politologie (Alfa Nakladatelství). ISBN 978-80-87197-00-4.
- GERLOCH, Aleš, Jiří HŘEBEJK a Vladimír ZOUBEK. *Ústavní systém České republiky: základy českého ústavního práva*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Prospektrum, 1999. ISBN 80-7117-5077-8.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
- HLOUŠEK, Vít a Lubomír KOPEČEK. *Konfliktní demokracie: moderní masová politika ve střední Evropě*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2004. ISBN 80-210-3449-1.

- HLOUŠEK, Vít a Lubomír KOPEČEK. *Politické strany: původ, ideologie a transformace politických stran v západní a střední Evropě*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3192-6.
- HLOUŠEK, Vít, Lubomír KOPEČEK a Jakub ŠEDO. *Politické systémy*. Brno: Barrister & Principal, 2011. ISBN 978-80-7485-150-6.
- JARMARA, Tomáš. *Politické strany: vybrané kapitoly z teorie a praxe politických stran*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita, 2010. ISBN 978-80-248-2263-1.
- JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80- 101.
- KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. Ostrava: Montanex, 2004. Varia (Montanex). ISBN 80-722-5139-2.
- KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
- MAREK, Josef. *Obec, veřejnost a rozhodování o životním prostředí*. Praha: Pražské ekologické centrum, 1996. ISBN 80-901-3774-1.
- ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Přehled moderních politologických teorií*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-736-7177-8.
- ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-348-2.
- ŠARADÍN, Pavel a Jan OUTLÝ. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. ISBN 80-244-0798-1.
- URBAN, Lukáš. *Sociologie trochu jinak*. Praha: Grada, 2008. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2493-5.

6.2 Legislativa

Zákon č. 491/2000 Sb., zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 1/1993 Sb. ústava České republiky.

6.3 Internetové zdroje

Český statistický úřad [online]. [cit. 10.11..2021]. Dostupné z: www.czso.cz

Kostelec nad Labem [online]. [cit. 1.2.2022]. Dostupné z: <https://www.kostececnadlabem.cz/>

Volby: Český statistický úřad [online]. [cit. 11.10.2021]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/>

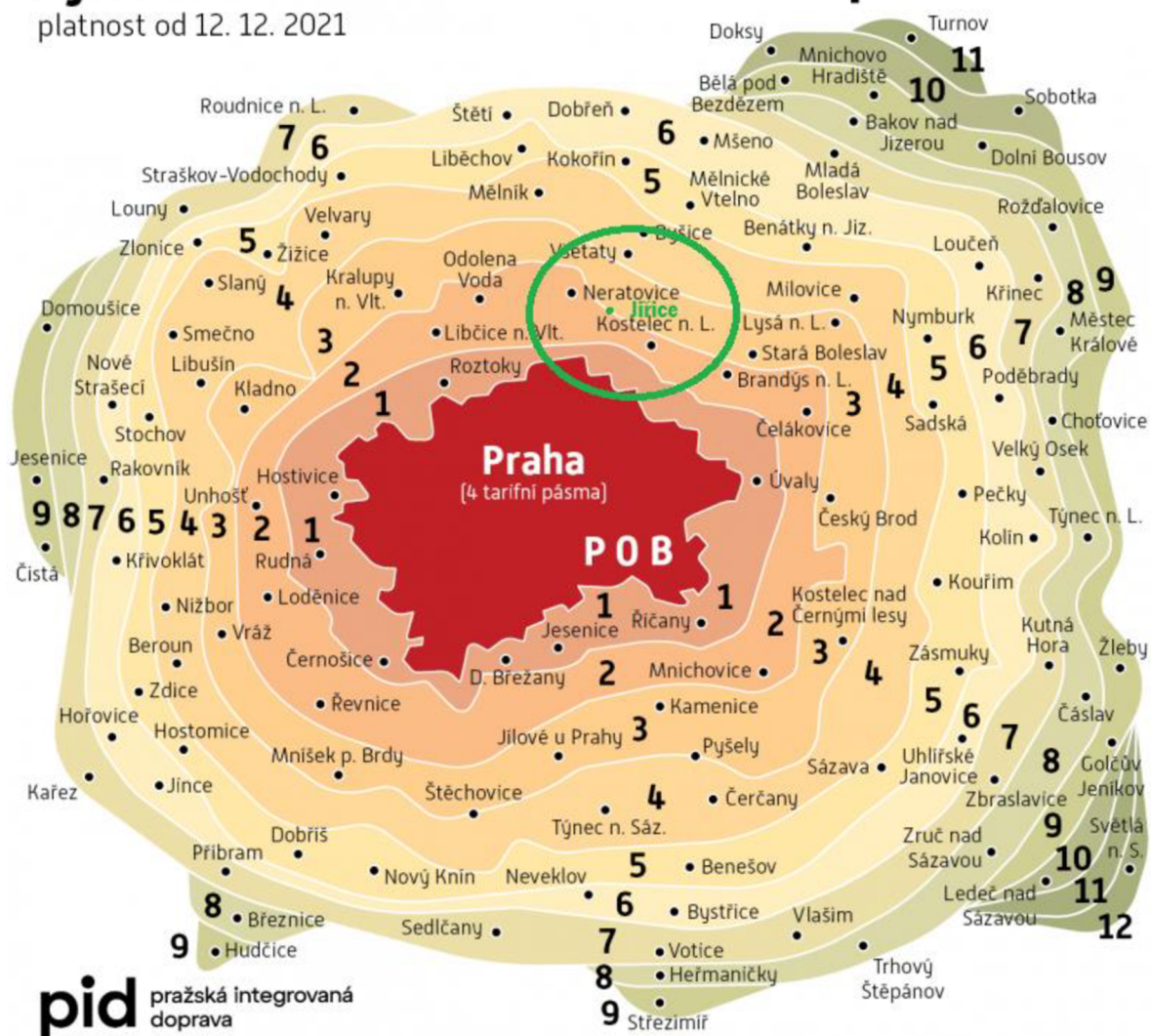
7 Přílohy

Příloha č. 1: Schéma tarifních pásem PID	69
Příloha č. 2: Územní plán obce.....	70
Příloha č. 3: Volební kampaň ODS – krajské volby 2020.....	70

Příloha č. 1: Schéma tarifních pásem PID

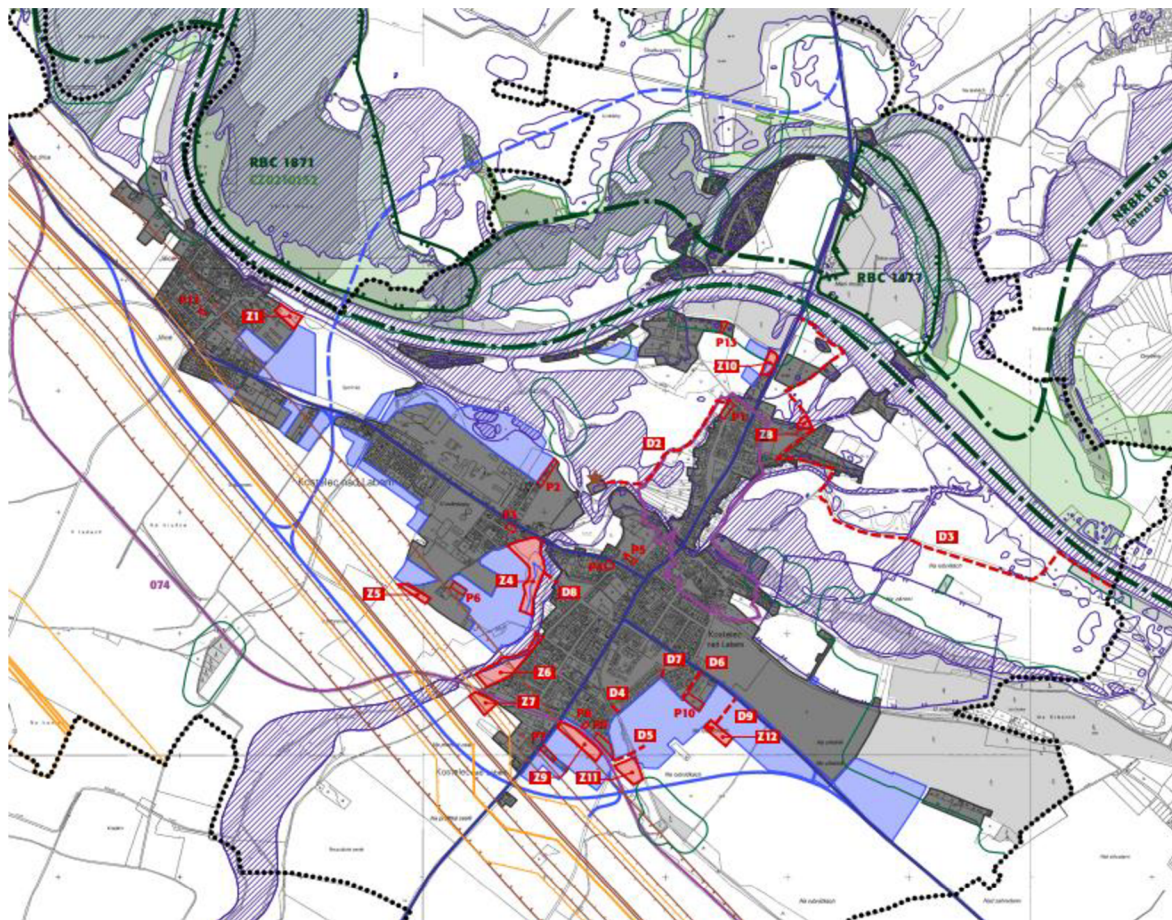
Zjednodušené schéma tarifních pásem PID

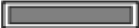

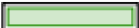

platnost od 12. 12. 2021

Zdroj: Webové stránky: pid.cz

Příloha č. 2: Územní plán obce

požadavky na změny využití území		základní členění území	
	vymezení zastavitelných ploch	a koncepce dopravní infrastruktury	
	vymezení ploch přestaveb	(schválený ÚP Kostelec nad Labem a změna č. 1)	
požadavky na vymezení ploch			hranice správního území města
dopravní infrastruktury			hranice zastavěného území
	místní komunikace a cyklostezky		zastavitelné plochy
			silniční komunikace - návrh
			silniční komunikace - výhled
vybrané limity využití území a další omezení			
	plochy NATURA 2000		hranice 50 m od okraje lesa
	nadregionální biokoridor (NRBK)		regionální biocentrum (RBC)
	hranice záplavového území (Q ₁₀₀)		aktivní zóna záplavového území (Q ₊)
	OP vodního zdroje I. stupně		OP vodního zdroje II. stupně
	OP vodního zdroje II. stupně		hranice městské památkové zóny
	hranice městské památkové zóny		železniční trať
	železniční trať		silnice II. třídy
	silnice II. třídy		čistírna odpadních vod (ČOV)
	čistírna odpadních vod (ČOV)		VVTL plynovodu
	VVTL plynovodu		bezpečnostní pásmo VVTL plynovodu
	bezpečnostní pásmo VVTL plynovodu		produktovod a ropovod
	produktovod a ropovod		OP produktovodu a ropovodu
	OP produktovodu a ropovodu		bezpečnostní vzdálenost produktovodu
	bezpečnostní vzdálenost produktovodu		a ropovodu od zastavěného území
	a ropovodu od zastavěného území		(měst a sídlišť/vesnic)
	(měst a sídlišť/vesnic)		

Zdroj: Oficiální web obce Kostelce nad Labem

Příloha č. 3: Volební kampaň ODS – krajské volby 2020

Zdroj: Fotografie ze soukromého archivu autora

Příloha č. 4: Otázky pokládané zastupitelům

1. Jak byste definovala naše město Kostelec nad Labem? Jaký je charakter obce?
2. Jak by podle Vás měla v budoucnu obec vypadat? Jaké je Vaše přání?
3. Jaké jsou z vašeho pohledu problémy obce, se kterými se teď obec potýká? A jak takové problémy řeší?
4. Jaký je podle Vás styl místní politiky?
5. O co vlastně podle Vás v obci jde?
6. Jakou důležitost z Vašeho pohledu hrají místní politici?
7. Jsou v obci vymezené a identifikovatelné skupiny? Hrají tyto skupiny roli v místním politickém dění?
8. Jsou v obci nějaké politické konflikty?
9. Jak se ve Vaší straně sestavuje kandidátní listina?
10. Jaké vztahy mezi sebou mají politické strany v zastupitelstvu? Respektive jednotliví zastupitelé?
11. Jak jste se dostal do lokální politiky? Jaké byly Vaše představy, se kterými jste do politiky vstupoval?
12. Jaký vztah má obec s investory a s krajem?
13. Má obec nějaké koaliční skupiny? Popřípadě za jakým účelem byly sestavené a fungují i dnes?